

**ΕΚΘΕΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ
ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΜΕ
ΝΟΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗ
ΑΝΑΠΗΡΙΑ**

Αριθμός έργου: 101089825

Co-funded by
the European Union

Co-funded by
the European Union

Εταίροι του έργου

Manos
Tendidas

Fundación Manos Tendidas, Ισπανία

aproximar
COOPERATIVA DE SOLIDARIEDADE SOCIAL, CRL

Aproximar, Πορτογαλία

KAI
kūrybinės ateities idėjos

Kūrybinės ateities idėjos, Λιθουανία

ALDA
European Association
for Local Democracy

ALDA, Γαλλία

KMOP
EDUCATION HUB

KMOP, Ελλάδα

Κάντε κλικ στα λογότυπα των εταιρών για να μάθετε περισσότερα.

Το περιεχόμενο της παρούσας δημοσίευσης αντιπροσωπεύει αποκλειστικά τις απόψεις του συγγραφέα και αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχει.

Ευρετήριο

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
I - ΜΕΛΕΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	2
Εισαγωγή	4
Νομικό πλαίσιο σε εθνικό επίπεδο	4
Βασικές προκλήσεις στις χώρες εταίρους για την εξασφάλιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των νέων με αναπηρία	6
Νομικό πλαίσιο σε διεθνές επίπεδο	8
Συμπέρασμα	10
II – ΟΜΑΔΑ ΕΣΤΙΑΣΜΕΝΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ	11
Εισαγωγή και μεθοδολογία	11
Ερωτήσεις και αποτελέσματα της ομάδας εστιασμένης συζήτησης	13
Γενικές εισαγωγικές ερωτήσεις	14
Ερωτήσεις σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση	15
Ερωτήσεις σχετικά με τη βελτίωση της τρέχουσας κατάστασης	17

Γενικά ευρήματα και συστάσεις	18
III - ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ	20
Εισαγωγή	20
Καλές πρακτικές από την Ισπανία	21
Καλές πρακτικές από την Πορτογαλία	25
Καλές πρακτικές από τη Λιθουανία	28
Καλές πρακτικές από τη Γαλλία	31
Καλές πρακτικές από την Ελλάδα	33
Συμπέρασμα	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	36
Κατάλογος διεθνών εγγράφων για τη μελέτη των δημοκρατικών δικαιωμάτων	37
Κατάλογος των συμμετεχόντων/ουσών στη δραστηριότητα της ομάδας εστιασμένης συζήτησης	38
Πηγές καλών πρακτικών	41

Περίληψη του έργου

Το ευρωπαϊκό έργο "**Extraordinary Citizens**" (αριθμός έργου: 101089825) αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση και τη βελτίωση της χωρίς αποκλεισμούς δημοκρατικής συμμετοχής των νέων με νοητική και σωματική αναπηρία. Αυτό συμβαίνει επειδή οι νέοι με αναπηρία - νοητική ή σωματική - συχνά αποκλείονται από σημαντικές πολιτικές, οικονομικές, πολιτιστικές και κοινωνικές διαδικασίες. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί αυτό το ζήτημα, το έργο προωθεί τον ενεργό ρόλο των νέων ατόμων με αναπηρία σε διάφορα επίπεδα: τοπικό, εθνικό και διεθνές. Η σύμπραξη περιλαμβάνει οργανώσεις από την Ισπανία, την Πορτογαλία, τη Λιθουανία, την Ελλάδα και τη Γαλλία. Όλοι οι συμμετέχοντες οργανισμοί διαθέτουν τεχνογνωσία στους τομείς της νεολαίας, της έρευνας, της κατάρτισης και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά.

Προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός του έργου, η κοινοπραξία θα προχωρήσει σε μια σειρά δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην ενδυνάμωση αυτών των νέων και των οργανισμών που εργάζονται μαζί τους. Κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης και της υλοποίησης του έργου, σκοπεύουμε να επιτύχουμε τα ακόλουθα κύρια αποτελέσματα:

- Διεξαγωγή μελέτης σχετικά με τη δημοκρατική συμμετοχή και τα δικαιώματα των νέων με νοητική αναπηρία στις χώρες εταίρους μας.
- Παροχή κορυφαίας κατάρτισης για τη δημοκρατική συμμετοχή, ώστε οι νέοι/ες με νοητική αναπηρία να αισθάνονται ότι μπορούν να κάνουν τη διαφορά.
- Δημιουργία μιας σειράς συναρπαστικών ευκαιριών για νέους/ες με νοητική αναπηρία. Θα είναι σε θέση να εφαρμόσουν την εκπαίδευσή τους στην πράξη, συμμετέχοντας σε διάλογο με τους συνομηλίκους τους, τοπικά/περιφερειακά/εθνικά φόρουμ νεολαίας και δημόσιους εκπροσώπους.

Εισαγωγή

Η παρούσα Έκθεση Μελέτης είναι το τελικό αποτέλεσμα διαφόρων δραστηριοτήτων και εργασιών που πραγματοποίησε η κοινοπραξία του έργου "Extraordinary Citizens" κατά τη διάρκεια της φάσης διερεύνησης του Πακέτου Εργασίας 2 (WP2). Ως αποτέλεσμα, προκειμένου να αναπτυχθεί η παρούσα Έκθεση Μελέτης, η οποία αποτελεί ένα εγχειρίδιο που αναλύει την τρέχουσα κατάσταση των νέων με νοητική και σωματική αναπηρία όσον αφορά τα δημοκρατικά τους δικαιώματα και τον ενεργό ρόλο τους στην κοινωνία μας, πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες ερευνητικές δραστηριότητες:

1

2.1 - ΜΕΛΕΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Η μελέτη αυτή συνίσταται στην ανάλυση των νομικών δικαιωμάτων των νέων με νοητική και σωματική αναπηρία στις δημοκρατικές διαδικασίες (όπως η ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες, το δικαίωμα ψήφου, η δημόσια εκπροσώπηση...) σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

2

2.2 - ΟΜΑΔΑ ΕΣΤΙΑΣΜΕΝΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

Η δραστηριότητα αυτή ήταν καθοριστικής σημασίας σε αυτή τη φάση του έργου, καθώς περιελάμβανε μια ανοιχτή συζήτηση στην οποία άτομα με νοητική και σωματική αναπηρία, κοινωνικοί λειτουργοί, εκπρόσωποι ΜΚΟ και μέλη οικογενειών είχαν την ευκαιρία να συζητήσουν για την τρέχουσα κατάσταση και τις πιθανές βελτιώσεις που μπορούν να γίνουν για τους νέους με αναπηρία.

3

2.3 - ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Στο πλαίσιο αυτής της εργασίας, ερευνήθηκαν τρεις καλές πρακτικές ανά χώρα εταίρο. Αυτή η συλλογή καλών πρακτικών αφορά τις υφιστάμενες πρωτοβουλίες που προωθούν την ενεργό συμμετοχή των νέων με νοητική και σωματική αναπηρία στην άσκηση των πολιτικών και δημοκρατικών δικαιωμάτων τους. Θα περιλαμβάνουν διάφορα παραδείγματα που έχουν διαφορετικές προσεγγίσεις του θέματος, προκειμένου να γίνει κατανοητή η αντιφατική δουλειά που γίνεται από διαφορετικά προφίλ (όπως, ΜΚΟ, δημόσια ιδρύματα, ο τομέας της νεολαίας...).

Κατά συνέπεια, αυτό το μέρος του έργου ήταν πολύ σημαντικό, καθώς οι νέοι/ες με αναπηρία ήταν αυτοί που επωφελήθηκαν άμεσα από την έρευνα αυτή. Πράγματι, ο κύριος στόχος αυτής της Έκθεσης Μελέτης είναι να δοθεί η δυνατότητα στους/στις

Εισαγωγή

νέους/ες με αναπηρία να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και να εκθέσουν τις απόψεις τους για πολύ σημαντικά θέματα, όπως οι δημοκρατικές διαδικασίες. Όχι μόνο τα νεαρά άτομα με αναπηρία, αλλά και οι κοινωνικοί λειτουργοί και άλλοι επαγγελματίες που εργάζονται σε αυτό το περιβάλλον είχαν την ευκαιρία να συζητήσουν για τις εμπειρίες τους από την εργασία τους με νεαρά άτομα με αναπηρία. Αναμφίβολα, μακροπρόθεσμα η παρούσα Έκθεση Μελέτης μπορεί να ωφελήσει τους ενδιαφερόμενους φορείς και τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων, ώστε να έχουν επιπλέον πληροφορίες στις οποίες θα βασιστούν μελλοντικές στρατηγικές και πολιτικές σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

I - Μελέτη Δημοκρατικών Δικαιωμάτων

Εισαγωγή

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, αυτό το τμήμα της Έκθεσης Μελέτης θα παράσχει μια σαφή επισκόπηση της κατάστασης όσον αφορά τη διασφάλιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των νέων με αναπηρία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Αυτό θα καταστήσει δυνατή την κατανόηση των δικαιωμάτων που δεν έχουν ακόμη διασφαλιστεί στους/στις νέους/ες με αναπηρία, ποια είναι τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν εξαιτίας αυτής της έλλειψης δικαιωμάτων και τι μπορεί να γίνει για να βελτιωθεί αυτή η κατάσταση. Η ενότητα αυτή θα αναδείξει επίσης τις κύριες διαφορές μεταξύ των χωρών εταίρων, καθώς και τις ομοιότητές τους.

Για το εθνικό επίπεδο, προκειμένου να υπάρχει ένα σαφές πλαίσιο, κάθε εταίρος έπρεπε να υποβάλει τουλάχιστον 5 νομοθετικά έγγραφα της χώρας του που προστατεύουν τα δημοκρατικά δικαιώματα των νέων με αναπηρία. Από την άλλη πλευρά, για το διεθνές επίπεδο, σε κάθε εταίρο είχαν ανατεθεί δύο διεθνή έγγραφα σχετικά με τη διασφάλιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των νέων με αναπηρία. Όλα τα συγκεκριμένα άρθρα που ρυθμίζουν την παροχή δημοκρατικών δικαιωμάτων έπρεπε να προσδιοριστούν και να καταγραφούν σε πίνακα.

Νομικό πλαίσιο σε εθνικό επίπεδο

Κατά την ανάλυση των εθνικών νομικών πλαισίων στις χώρες εταίρους που καθορίζουν τα δημοκρατικά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, είναι προφανές ότι οι κοινωνίες και οι κυβερνήσεις συμμετέχουν ενεργά στην παροχή της υποστήριξής τους. Η βοήθεια αυτή επικεντρώνεται, αφενός, στο να αποτρέψει τα άτομα με αναπηρία από το να αποτελέσουν μια περιθωριοποιημένη και διαχωρισμένη ομάδα, η οποία, κατά συνέπεια, θα εμπόδιζε τα δημοκρατικά τους δικαιώματα και τη συμμετοχή τους. Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, η βοήθεια αυτή θεωρείται ενίοτε περισσότερο επιβλαβής παρά υποστηρικτική, καθώς εμποδίζει τους νέους με αναπηρία να συμμετέχουν πλήρως στις δημοκρατικές διαδικασίες, όπως στην πολιτική ζωή μιας χώρας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, πολλές φορές, αυτά τα υποστηρικτικά μέτρα είναι περισσότερο περιοριστικά παρά εποικοδομητικά.

I - Μελέτη Δημοκρατικών Δικαιωμάτων

Κοινές τάσεις που εμφανίζονται στα εθνικά νομικά έγγραφα των χωρών εταίρων:

- Σε γενικές γραμμές, όλες οι χώρες δεσμεύονται να διασφαλίσουν την κατοχύρωση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία (που κατοχυρώνονται από νόμους, κανονισμούς, νομικές διαδικασίες κ.λπ.).
- Η εθνική νομοθεσία ανταποκρίνεται στο διεθνές δίκαιο (διατηρείται μια συνεκτική στρατηγική για τη διασφάλιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων, με εθνικά νομικά μέσα που συμμορφώνονται με τις διεθνείς οδηγίες).
- Έμφαση δίνεται στην ανεξαρτησία των ατόμων με αναπηρία (ανεξάρτητη συμμετοχή στην πολιτική ζωή της χώρας, ανεξάρτητη ψήφος κ.λπ.).
- Απαγορεύονται οι διακρίσεις λόγω αναπηρίας (κανένα εμπόδιο στη συμμετοχή στην πολιτική διαδικασία της χώρας, κανένας περιορισμός ή τεχνητή παρεμπόδιση στην αναζήτηση πληροφοριών, ελεύθερη έκφραση ιδεών).
- Ενθαρρύνεται η ένταξη και η συμμετοχή στην πολιτική ζωή της χώρας.
- Κατά τη διασφάλιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, δίνεται έμφαση στη διασφάλιση ότι δεν παραβιάζονται τα δικαιώματα άλλων κοινωνικών ομάδων.
- Διασφάλιση των αρχών της ιδιωτικής ζωής και της εμπιστευτικότητας.

Τα εθνικά νομικά έγγραφα των χωρών εταίρων που καθορίζουν τις ορθές πρακτικές:

- Η ευθύνη των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να παρέχουν ποιοτική εκπαίδευση που διασφαλίζει και διδάσκει τη σημασία της εγγύησης των δημοκρατικών δικαιωμάτων (Ελλάδα, Πορτογαλία, Ισπανία).
- Το δικαίωμα άσκησης κριτικής κατά των αποφάσεων των δημόσιων οργάνων και υπαλλήλων (Λιθουανία). Η διασφάλιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της ανάπτυξης συνεργατικών πολιτικών (Πορτογαλία).
- Ενθαρρύνεται η αντίσταση στην καταπίεση, η οποία έχει αρνητικό αντίκτυπο στη διασφάλιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων (Γαλλία).
- Η χώρα είναι αδιαίρετη και όλοι οι πολίτες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου (Γαλλία).
- Τα άτομα των οποίων το δικαίωμα ψήφου έχει περιοριστεί ή ανακληθεί λόγω αναπηρίας πρέπει να αποκατασταθούν πλήρως και να επανέλθουν σε ισχύ με νόμο (Ισπανία).

Βασικές προκλήσεις στις χώρες-εταίρους για την εξασφάλιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των νέων με αναπηρία

Παρόλο που υπάρχει μια μεγάλη ποικιλία νομικών εγγράφων που αποσκοπούν στην προστασία και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των νέων ατόμων με αναπηρία σε εθνικό επίπεδο, υπάρχουν ακόμη πολλές προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπίσει κάθε χώρα. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και οι ακαδημαϊκές δημοσιεύσεις έχουν εντοπίσει τις ακόλουθες εθνικές προκλήσεις:

ΙΣΠΑΝΙΑ

- Κατάχρηση εξουσίας από τις δημόσιες αρχές έναντι των ατόμων με αναπηρία.
- Υπάρχουν περιπτώσεις διπλής διάκρισης λόγω αναπηρίας και φύλου.

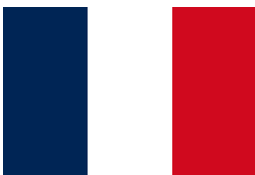
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

- Περιπτώσεις διακρίσεων λόγω αναπηρίας.
- Έλλειψη πραγματικών δεδομένων για τον πληθυσμό με αναπηρία και τις ανισότητες που βιώνουν τα άτομα.

ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

- Πρόβλημα της προσβασιμότητας των ατόμων με σωματικές αναπηρίες σε χώρους ψηφοφορίας.
- Οι πληροφορίες σχετικά με τις εκλογές δεν είναι προσαρμοσμένες για άτομα με διαφορετικές αναπηρίες.

ΓΑΛΛΙΑ

- Δεν είναι κατάλληλα προσαρμοσμένη ώστε να επιτρέπει στα άτομα με αναπηρία να συμμετέχουν ανεξάρτητα στις δημοκρατικές διαδικασίες.
- Η νοηματική γλώσσα χρησιμοποιείται συχνότερα ως εργαλείο παρά ως πρώτη γλώσσα.
- Οι κυβερνητικές αποφάσεις δεν αρκούν για να εγγυηθούν τα δημοκρατικά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

ΕΛΛΑΔΑ

- Οι νόμοι για τη διασφάλιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων επικεντρώνονται περισσότερο στα άτομα με σωματικές αναπηρίες.
- Η εκπαίδευση σχετικά με τα δημοκρατικά δικαιώματα δεν είναι επαρκούς ποιότητας, δεν είναι ολοκληρωμένη και δεν αποτελεί συνεχή διαδικασία.
- Το θεωρητικό και το πρακτικό επίπεδο των δημοκρατικών δικαιωμάτων είναι διαφορετικά.
- Διακρίσεις εις βάρος των ατόμων με αναπηρία λόγω περιορισμών της συμμετοχής στις δημοκρατικές διαδικασίες της χώρας.

Νομικό πλαίσιο σε διεθνές επίπεδο

Σε γενικές γραμμές, σε κάθε δημοκρατική χώρα, τα ανθρώπινα δικαιώματα γίνονται σεβαστά σύμφωνα με το διεθνές νομικό πλαίσιο. Είναι ευρέως αναγνωρισμένο ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα ανήκουν σε όλα τα άτομα χωρίς εξαίρεση, χωρίς διακρίσεις βάσει οποιουδήποτε χαρακτηριστικού. Σε ένα φυσικό πρόσωπο που δεν μπορεί να ασκήσει σωστά τα δημοκρατικά του δικαιώματα και τα νόμιμα συμφέροντά του πρέπει να του δοθούν οι προϋποθέσεις για να το πράξει. Σε αυτή την κατάσταση, σύμφωνα με τα έγγραφα του διεθνούς δικαίου, τα τελευταία μέτρα προστασίας μπορούν και πρέπει να βοηθήσουν τη φροντίδα της παροχής υποστήριξης. Με τη βοήθεια αυτών των μέτρων, πρέπει να διασφαλίζονται τα δικαιώματα των ατόμων με νοητική και σωματική αναπηρία ώστε να συμμετέχουν στις δημοκρατικές διαδικασίες εξασκώντας τα δημοκρατικά τους δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Πράγματι, έχει δημιουργηθεί ένα διεθνές σύστημα υποστήριξης, το οποίο μπορεί να βρεθεί σε διάφορες διεθνείς συνθήκες, συμβάσεις και νομικά έγγραφα, όπως:

1. Η Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
2. Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
3. Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
4. Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία,
5. Η Διεθνής Σύμβαση για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα,
6. Τα πολιτικά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία: Ένα δημοκρατικό ζήτημα,
7. Οι Πρότυποι Κανόνες των Ηνωμένων Εθνών για την εξίσωση των ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία,
8. Λευκή Βίβλος για το μέλλον της Ευρώπης,
9. Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων σκληρών, απάνθρωπων ή/και ταπεινωτικών μεταχειρίσεων/τιμωριών,
10. Άλλα.

Αν και φαίνεται ότι μπορεί να υπάρχει ένα πολύ ισχυρό και υποστηρικτικό διεθνές σύστημα που έχει δημιουργηθεί για να εγγυάται τα δικαιώματα όλων των ανθρώπων, η πραγματικότητα διαφέρει από τις εκατοντάδες υπογεγραμμένες συνθήκες και συμβάσεις, καθώς το σύστημα αυτό δεν ακολουθείται και δεν γίνεται πάντα σεβαστό από τους δημόσιους φορείς και την κοινωνία στο σύνολό της. Για το λόγο αυτό, τα άτομα με αναπηρία γίνονται συχνά το επίκεντρο των παραβιάσεων των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και, αναμφίβολα, η αναπηρία είναι η αιτία αυτών των παραβιάσεων.

Επί του παρόντος, το σημαντικότερο διεθνές νομικό μέσο για την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία είναι η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Για παράδειγμα, το άρθρο 29 ορίζει ότι κάθε κράτος πρέπει να εξασφαλίζει τα πολιτικά δικαιώματα στα άτομα με αναπηρία και την ευκαιρία να τα ασκούν επί ίσοις όροις με τους υπόλοιπους πολίτες. Υποχρεώνει επίσης τη διασφάλιση του δικαιώματος και της ευκαιρίας των ατόμων με αναπηρία να ψηφίζουν και να εκλέγονται. Επιπλέον, αναφέρει ότι οι διαδικασίες, οι εγκαταστάσεις και το υλικό ψηφοφορίας πρέπει να είναι κατάλληλα, προσβάσιμα και εύκολα κατανοητά και χρησιμοποιήσιμα. Υπογραμμίζει τη σημασία ότι τα άτομα με αναπηρία πρέπει να έχουν το δικαίωμα να ψηφίζουν μυστικά στις εκλογές και στα δημόσια

δημοψηφίσματα χωρίς εκφοβισμό, καθώς και να θέτουν υποψηφιότητα στις εκλογές, να κατέχουν στην πραγματικότητα αξιώματα και να ασκούν όλα τα δημόσια καθήκοντα σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, και να τους παρέχεται πρόσβαση σε υποστηρικτικές και σύγχρονες τεχνολογίες, εάν είναι απαραίτητο. Κατά συνέπεια, πρέπει να διασφαλιστεί η δυνατότητα των ατόμων με αναπηρία να θεωρούνται ψηφοφόροι και να εκφράζουν ελεύθερα τη βούλησή τους. Για το σκοπό αυτό, εάν είναι απαραίτητο και κατόπιν αιτήματός τους, θα πρέπει να επιτρέπεται σε άλλο πρόσωπο που έχει επιλεγεί από ένα άτομο με αναπηρία να βοηθά το άτομο με αναπηρία κατά τη διάρκεια της εκλογικής διαδικασίας.

Συμπέρασμα

Εν κατακλείδι, οι κυβερνήσεις και το κοινό στις χώρες εταίρους κατανοούν σε μεγάλο βαθμό την ανάγκη να διασφαλιστούν τα δημοκρατικά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Ωστόσο, οι συνεχιζόμενες προκλήσεις και τα προβλήματα που εξακολουθούν να υπάρχουν ενθαρρύνουν τη συζήτηση για το τι περισσότερο μπορεί να γίνει ώστε να διασφαλιστεί ότι η θεωρητική εγγύηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία εκπληρώνεται στην πράξη χωρίς περιορισμούς και επιφυλάξεις.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα γίνονται σεβαστά στο διεθνές πλαίσιο και σε κάθε δημοκρατική χώρα. Τα νομικά έγγραφα δείχνουν ότι έχει δημιουργηθεί ένα σύστημα υποστήριξης και πρέπει να τηρείται για να διασφαλιστεί η άσκηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων όλων των ατόμων, αλλά τα άτομα με αναπηρία συχνά γίνονται το επίκεντρο των παραβιάσεων αυτών των δικαιωμάτων και η αναπηρία είναι η αιτία των παραβιάσεων. Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία είναι σήμερα το σημαντικότερο διεθνές νομικό μέσο που σχετίζεται με τα άτομα με αναπηρία. Το άρθρο 29 της Σύμβασης ορίζει ότι οι χώρες πρέπει να διασφαλίζουν τα πολιτικά δικαιώματα για τα άτομα με αναπηρία και την ευκαιρία να τα ασκούν επί ίσοις όροις με τα άλλα άτομα και τις υποχρεώνει να διασφαλίζουν το δικαίωμα και την ευκαιρία των ατόμων με αναπηρία να ψηφίζουν και να εκλέγονται, διασφαλίζοντας ότι οι διαδικασίες ψηφοφορίας, οι εγκαταστάσεις και το υλικό είναι κατάλληλα, προσβάσιμα και μπορούν να γίνουν εύκολα κατανοητά και να χρησιμοποιηθούν.

Η μελέτη της πραγματικής κατάστασης στις χώρες εταίρους αποκάλυψε ποια θεωρητικά και πρακτικά επίπεδα δημοκρατικών δικαιωμάτων είναι διαφορετικά, ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις εκλογές δεν είναι προσαρμοσμένες για άτομα με διαφορετικές αναπηρίες, οι κυβερνητικές αποφάσεις δεν επαρκούν για να εγγυηθούν τα δημοκρατικά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και άλλα προβλήματα.

II - Ομάδα εστιασμένης συζήτησης

Εισαγωγή και μεθοδολογία

Η ομάδα εστιασμένης συζήτησης οργανώθηκε στην Ελλάδα, τη Λιθουανία, την Ισπανία, τη Γαλλία και την Πορτογαλία τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2023. Ορισμένοι εταίροι οργάνωσαν τη δραστηριότητα της ομάδας εστίασης διαδικτυακά, ενώ ορισμένοι άλλοι την πραγματοποίησαν δια ζώσης. Στόχος αυτής της ερευνητικής δραστηριότητας ήταν η ανάλυση των μέτρων προστασίας των ατόμων με αναπηρία και των δημοκρατικών τους δικαιωμάτων. Η έρευνα διεξήχθη με τη μορφή ανοικτής συζήτησης. Οι συμμετέχοντες/ουσες επιλέχθηκαν πριν από τη δραστηριότητα της Ομάδας Εστιασμένης συζήτησης. Προκειμένου να ληφθούν σχετικά και αξιόπιστα αποτελέσματα, οι συμμετέχοντες/ουσες προέρχονταν από διάφορα κοινωνικά προφίλ:

1. Άτομο με νοητική αναπηρία
2. Άτομο με σωματική αναπηρία
3. Μέλος της οικογένειας ατόμου με αναπηρία
4. Κοινωνικός/ή λειτουργός
5. Συντονιστής/τρια οργανισμού που εργάζεται με άτομα με αναπηρία
6. Τοπικές ενώσεις/φορείς που εργάζονται με άτομα με αναπηρία ή/και προστατεύουν τα δικαιώματά τους

Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας, ο ερευνητής/ρια κάθε οργανισμού-εταίρου ηγήθηκε της συζήτησης θέτοντας τις ερωτήσεις που είχαν προετοιμαστεί και προκάλεσε τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να απαντήσουν κριτικά. Ορισμένες ερωτήσεις τροποποιήθηκαν με τη βοήθεια των κοινωνικών λειτουργών, προκειμένου να καταστεί η συζήτηση προσβάσιμη στα άτομα με νοητική αναπηρία. Επίσης, η δραστηριότητα δεν θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερη από 2 ώρες, ώστε τα άτομα με αναπηρία να μην αισθάνονται υπερβολικά φορτισμένα από τη δραστηριότητα. Η συζήτηση καταγράφηκε, ώστε ο ερευνητής/η ερευνήτρια να συντάξει στη συνέχεια μια έκθεση σχετικά με τα ευρήματα της Ομάδας Εστιασμένης Συζήτησης.

Οι στόχοι και ο τρόπος διεξαγωγής της ομάδας εστιασμένης συζήτησης ήταν σαφώς καθορισμένοι και γνωστοποιήθηκαν στους/στις συμμετέχοντες/ουσες, όχι μόνο αμέσως πριν από την έναρξη της ομάδας εστίασης, αλλά και κατά τη διάρκεια των επικοινωνιών που πραγματοποιήθηκαν με κάθε έναν/μία από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες κατά τη φάση οργάνωσης της εκδήλωσης. Κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της ομάδας εστίασης, επαναλήφθηκε πολλές φορές πως η δραστηριότητα αυτή αποσκοπούσε στο σεβασμό της ιδιωτικής ζωής των συμμετεχόντων/ουσών και βασιζόταν στην εθελοντική συμμετοχή.

Κατά τη διάρκεια της έρευνας τηρήθηκαν οι αρχές της ερευνητικής δεοντολογίας: προστασία, μυστικότητα (ανωνυμία και εμπιστευτικότητα), σεβασμός της αξιοπρέπειας του ατόμου, δικαιοσύνη και δικαίωμα στην ακριβή πληροφόρηση. Η ερευνητική δεοντολογία παρέχει γενικά αποδεκτές πτυχές αυτής της έρευνας (μέγεθος της ερευνητικής ομάδας, επιλογή των συμμετεχόντων/ουσών, συλλογή δεδομένων, γενίκευση κ.λπ.), οι οποίες ενθαρρύνουν την εξέταση όλων των εναλλακτικών λύσεων για τη διεξαγωγή μιας ομάδας εστίασης πριν από τη μελέτη και την πρόβλεψη των

κινδύνων από τη διεξαγωγή της (τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία τους).

Ερωτήσεις και αποτελέσματα της ομάδας εστιασμένης συζήτησης

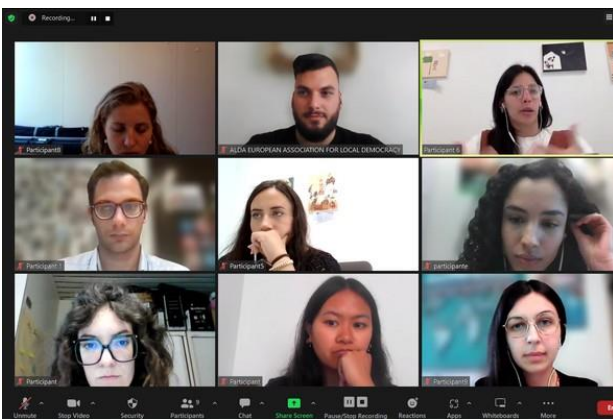
Οι συμμετέχοντες/ουσες κλήθηκαν να απαντήσουν σε συνολικά 11 ερωτήσεις. Οι ερωτήσεις χωρίστηκαν σε τρεις διαφορετικές κατηγορίες:

1. Γενικές εισαγωγικές ερωτήσεις για τη δημοκρατία, τα δημοκρατικά δικαιώματα, και τη συμμετοχή.
2. Ερωτήσεις για τη συζήτηση της τρέχουσας κατάστασης.
3. Ερωτήσεις σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης της τρέχουσας κατάστασης.

✓ Ομάδα εστιασμένης συζήτησης στην Ισπανία

✓ Ομάδα εστιασμένης συζήτησης στη Λιθουανία

^ Ομάδα εστιασμένης συζήτησης στη Γαλλία (διαδικτυακά)

Γενικές εισαγωγικές ερωτήσεις

1. Πώς ορίζετε τη δημοκρατική συμμετοχή και τα δημοκρατικά δικαιώματα;

- Είναι το σύνολο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος της επιλογής, της ελευθερίας του λόγου και του δικαιώματος λήψης αποφάσεων και λογοδοσίας γι' αυτές.
- Πρόκειται για το δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, ιδίως εάν οι αποφάσεις αυτές ενδέχεται να επηρεάσουν τη ζωή του ίδιου του ατόμου με αναπηρία.
- Πρόκειται για μια ελεύθερη διαδικασία που δεν κάνει διακρίσεις λόγω αναπηρίας. Είναι μια ευκαιρία έκφρασης ιδεών και ικανοποίησης αναγκών.
- Είναι η ενεργός συμμετοχή στη διαμόρφωση πολιτικών που επηρεάζουν τη ζωή όλων μας. Είναι ένα είδος διαχείρισης πληροφοριών που επιτρέπει την ισότιμη συμμετοχή στις δημοκρατικές διαδικασίες και την άσκηση των δικαιωμάτων.

2. Θεωρείτε ότι τα άτομα με και χωρίς αναπηρία έχουν την ίδια πρόσβαση στα δημοκρατικά δικαιώματα;

- Τα δικαιώματα ορίζονται με τον ίδιο τρόπο για όλους, αλλά τα άτομα με αναπηρία δυσκολεύονται να τα ασκήσουν στην πράξη λόγω διαφόρων περιορισμών.
- Οι ευκαιρίες δεν είναι ίσες. Η κατάσταση αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι τα άτομα με αναπηρία εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην πρόσβαση στα εκλογικά τμήματα- τα άτομα με αναπηρία έχουν διαφορετικό πολιτικό, πολιτιστικό και οικονομικό κεφάλαιο, είναι πιο δύσκολο για τα άτομα με αναπηρία να έχουν πρόσβαση και να αξιοποιούν σωστά τις παρεχόμενες πληροφορίες και οι υπεύθυνοι για τη φροντίδα των ατόμων με αναπηρία συχνά δεν διασφαλίζουν ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να ασκήσουν τα δημοκρατικά τους δικαιώματα.
- Τα άτομα αποθαρρύνονται λόγω της αναπηρίας τους από το να συμμετέχουν ενεργά στις δημοκρατικές διαδικασίες της χώρας, γεγονός που με τη σειρά του καθορίζει τις διαφορές στην πρόσβαση στις διαδικασίες αυτές.
- Η συμπεριφορά των ατόμων που βρίσκονται γύρω από τα άτομα με αναπηρία είναι ανεπαρκής (υπερπροστατευτική, υπερβολικά δύσπιστη κ.λπ.), γεγονός που διαφοροποιεί την πρόσβαση στα δημοκρατικά δικαιώματα.
- Η επιρροή των μελών της οικογένειας σε ένα άτομο με αναπηρία μπορεί να περιορίσει την ικανότητά του να ασκεί σωστά τα δημοκρατικά του δικαιώματα.
- Ίσες ευκαιρίες θα υπάρχουν μόνο όταν τα άτομα με νοητική αναπηρία θα μπορούν να συμμετέχουν σε δημοκρατικές εκλογές χωρίς τη βοήθεια άλλων.
- Στη Λιθουανία, όσοι αναγνωρίζονται ως ανίκανοι δεν έχουν τη δυνατότητα να ψηφίσουν, επειδή δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο των εκλογέων που έχουν δικαίωμα ψήφου.
- Οι τυφλοί και τα άτομα με προβλήματα όρασης στη Λιθουανία έχουν την ίδια πρόσβαση στα δημοκρατικά δικαιώματα με τους αρτιμελείς.

3. Πώς ορίζετε τη συμμετοχή των νέων με αναπηρία στη δημοκρατική ζωή των χωρών, των κοινοτήτων;

- Οι νέοι/ες με αναπηρία συχνά δεν αναγνωρίζονται ως πολιτικά υποκείμενα, γεγονός που τους εμποδίζει να συμμετέχουν ενεργά στη δημοκρατική διαδικασία της χώρας και της κοινότητάς τους, επομένως είναι απαραίτητο να καταπολεμηθεί η περιθωριοποίηση των νέων με αναπηρία στην πολιτική διαδικασία
- Οι νέοι/ες με αναπηρία δεν έχουν σημαντική πολιτική εκπροσώπηση. Αυτό σημαίνει όχι μόνο ότι δεν υπάρχουν πολλοί πολιτικοί που ενδιαφέρονται για τα θέματά τους, αλλά και ότι δεν υπάρχουν πολλοί πολιτικοί με αναπηρία γενικά.
- Οι νέοι/ες με αναπηρία εμποδίζονται να γίνουν πολιτικοί με διάφορους τρόπους λόγω προκαταλήψεων.
- Οι νέοι/ες είναι γενικά πολύ επιφυλακτικοί όσον αφορά τη συμμετοχή τους στα κοινά και, ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να αυξηθεί η ευαισθητοποίησή τους με κάθε τρόπο.
- Στη Λιθουανία, το 90% των νέων με αναπηρία ασκούν τα δημοκρατικά τους δικαιώματα με τη φροντίδα ιδρυμάτων.
- Ένας νέος με κινητική αναπηρία εργάζεται στο λιθουανικό κοινοβούλιο. Το άτομο αυτό έχει ήδη εκλεγεί δύο φορές στο Κοινοβούλιο.

Ερωτήσεις σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση

1. Κατά τη γνώμη σας, γιατί το δικαίωμα ψήφου δεν είναι εγγυημένο σε όλα τα άτομα με αναπηρία;

- Φυσική πρόσβαση - οι χώροι και οι τοποθεσίες που είναι απαραίτητες για κάθε πολίτη ώστε να ασκήσει το δικαίωμά του να ψηφίσει είναι συχνά δύσκολα προσβάσιμες για τα άτομα με αναπηρία.
- Έλλειψη πληροφόρησης / πολυπλοκότητα των πληροφοριών - συχνά τα άτομα με ορισμένες μορφές αναπηρίας δεν έχουν οδηγίες για να καταλάβουν πώς να ψηφίσουν ή εκλογικά προγράμματα για να διαβάσουν, και τα άτομα με αναπηρία δεν γνωρίζουν καν ποιον να ψηφίσουν.
- Η παρουσία συνοδών - σε ορισμένες περιπτώσεις, η παρουσία κηδεμόνων ή φροντιστών σημαίνει ότι η ψηφοφορία δεν είναι εντελώς ανεξάρτητη. Επιπλέον, πολλοί φροντιστές δεν γνωρίζουν ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα ψήφου.
- Πολιτικές παραδόσεις/κουλτούρα - εξακολουθεί να επικρατεί η αρχή της υπεροχής και του σκληρού ανταγωνισμού για θέσεις εξουσίας, αντί της συνεργασίας και των κοινών στόχων.
- Ελλείψεις στο νομικό πλαίσιο - τα εθνικά νομικά έγγραφα δεν ορίζουν όλες τις εξαιρέσεις και όλες τις περιπτώσεις που αφορούν την ψήφο των ατόμων με αναπηρία.
- Προβλήματα κατανόησης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών και συστημάτων λόγω της πολυπλοκότητάς τους.

2. Πώς εκτιμάτε τη νομική βάση που προβλέπει τη διασφάλιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία;

- Ο νόμος για την αναπηρία (Γαλλία, 2005) παρέχει επίσημη προστασία για τα άτομα με αναπηρία, αλλά συχνά δεν εφαρμόζεται επαρκώς.
- Μια άνευ περιορισμών διαδικασία ενσωμάτωσης των διεθνών κανόνων θα οδηγούσε σε ουσιαστική βελτίωση της νομοθεσίας για τα άτομα με αναπηρία.
- Στην Πορτογαλία η νομοθεσία για την προσβασιμότητα είναι πολύ ξεπερασμένη. Ο πίνακας αναπηρίας καθορίστηκε πριν από πολύ καιρό και δεν έχει επικαιροποιηθεί ποτέ.

3. Ποια είναι τα κυριότερα προβλήματα που προκύπτουν όσον αφορά τη διασφάλιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία; Τα ακόλουθα θα πρέπει να συζητηθούν ξεχωριστά: το ζήτημα της αυτονομίας της ψηφοφορίας- η έλλειψη διαθεσιμότητας πληροφοριών για την ψηφοφορία και το πρόβλημα της κατανοητότητάς τους- η έλλειψη εναλλακτικών λύσεων για τα έντυπα ψηφοφορίας- τα τεχνικά εμπόδια- τα ψυχολογικά προβλήματα της κοινωνίας.

- Ο γαλλικός νόμος του 2005 για την αναπηρία δεν έχει συγκεκριμένη εφαρμογή.
- Το πρόβλημα της αδιαφορίας των δημόσιων αρχών. Υπάρχει αδιαφορία και περιορισμένη προθυμία να βοηθήσουν τα άτομα με αναπηρία να συμμετέχουν περισσότερο στην κοινωνία.
- Το πρόβλημα της πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικές με τις ανάγκες και τις δυνατότητες των ατόμων με αναπηρία. Αυτό οφείλεται στην έλλειψη οικονομικών και ανθρώπινων πόρων για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.
- Έλλειψη οικονομικών επενδύσεων για να καταστούν οι εγκαταστάσεις προσβάσιμες στους ψηφοφόρους με αναπηρία. Οι εγκαταστάσεις ψηφοφορίας είναι πολύ μικρές, γεγονός που εμποδίζει τα άτομα με αναπηρία να ψηφίσουν ανεξάρτητα. Αυτό δεν αποτελεί μόνο φυσικό εμπόδιο αλλά και προκαλεί και ψυχολογική δυσφορία.
- Προκατασκευασμένες, στερεοτυπικές αρνητικές στάσεις απέναντι στα άτομα με αναπηρία.
- Η γλώσσα τεκμηρίωσης είναι πολύ περίπλοκη για τα άτομα με νοητική αναπηρία.
- Υπερφόρτωση πληροφοριών, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η διαλογή και η διαχείριση των πραγματικών γεγονότων.
- Τα άτομα με αναπηρία στη Λιθουανία δυσκολεύονται να κατανοήσουν τα διάφορα συστήματα ψηφοφορίας.
- Δυσκολία στη συζήτηση για την αναπηρία.

4. Σε ορισμένες χώρες της ΕΕ, το νομικό σύστημα ανακαλεί αυτομάτως το δικαίωμα ψήφου ορισμένων ατόμων που βρίσκονται υπό μόνιμη επιτήρηση. Σε ορισμένες από αυτές, ένα άτομο μπορεί να χάσει το δικαίωμα ψήφου με βάση την αξιολόγηση του προσώπου από το δικαστήριο. Πώς αξιολογείτε μια τέτοια κατάσταση;

- Όλα τα άτομα με αναπηρία, χωρίς εξαίρεση, έχουν δικαίωμα ψήφου, διότι η ψήφος είναι ένα καθολικό δικαίωμα, ο περιορισμός του οποίου δεν είναι συμβατός με το κράτος δικαίου.

- Η κοινωνία δεν έχει βρει ακόμη όλα τα μέσα (και πρέπει επομένως να τα βρει) για να εγγυηθεί το δικαίωμα ψήφου για όλα τα άτομα με αναπηρία. Η διασφάλιση αυτού του δικαιώματος αποτελεί ένδειξη μιας προοδευτικής χώρας.
- Οι γονείς των ατόμων με αναπηρία είναι ενεργοί υπερασπιστές των δημοκρατικών δικαιωμάτων των παιδιών τους και επιθυμούν να δώσουν σε ένα άτομο με αναπηρία την ευκαιρία να ψηφίσει, ακόμη και αν δεν γνωρίζει την ουσία της ψηφοφορίας.
- Κατά την εφαρμογή του δικαιώματος ψήφου, δίνεται προτεραιότητα στην προστασία των ατόμων με αναπηρία.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις, η απαγόρευση της ψήφου είναι επιτρεπτή. Πρέπει να βασίζεται σε κατάλληλες ιατρικές και ψυχολογικές αξιολογήσεις κατά περίπτωση.

5. Υπάρχουν επίσης χώρες στην ΕΕ όπου ένα άτομο δεν μπορεί να χάσει το δικαίωμα ψήφου σε καμία περίπτωση. Πώς αξιολογείτε το πρόβλημα;

- Το δικαίωμα ψήφου συνδέεται άμεσα με την ιθαγένεια. Όταν κάποιος χάνει το δικαίωμα ψήφου, δεν είναι πλέον, κατά μία έννοια, πολίτης. Ως εκ τούτου, τα δικαστήρια όλων των κρατών μελών θα πρέπει να υποστηρίζουν το δικαίωμα ψήφου.
- Στόχος κάθε χώρας πρέπει να είναι να εγγυάται την ψήφο σε όλους.

Ερωτήσεις σχετικά με τη βελτίωση της παρούσας κατάστασης

1. Ποια άλλα μέτρα θα μπορούσαν να συνεισφέρουν ώστε να εξασφαλιστεί στην πράξη η εκατό τοις εκατό εγγύηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία;

- Αυξημένες εκστρατείες και εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης για τα άτομα με αναπηρία.
- Αύξηση της δημοκρατικής ανταλλαγής πληροφοριών με τα άτομα με αναπηρία.
- Αλλαγή/αύξηση της ποικιλομορφίας των τρόπων ψηφοφορίας.
- Εκπροσώπηση των ατόμων με αναπηρία μέσω πολιτικών εκπροσώπων. Συνεχής προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας.
- Ανάθεση της πολιτικής ευθύνης σε προηγούμενους πολιτικούς, καθώς αυτό συσχετίζεται άμεσα με την προσέλευση των ψηφοφόρων.
- Δημιουργία εσωτερικών πολιτικών.
- Εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με τα δημοκρατικά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

2. Πιστεύετε ότι η υποχρεωτική ψήφος για όλα τα άτομα θα αποτελούσε αποτελεσματικό μέσο για τη διασφάλιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία;

- Όλα τα άτομα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν αν θα ψηφίσουν ή όχι. Ως εκ τούτου, η υποχρεωτική ψηφοφορία δεν υποστηρίχθηκε κατά τη διάρκεια της μελέτης.
- Η άρνηση ενός ατόμου με αναπηρία να ψηφίσει δεν είναι τίποτα περισσότερο από την άσκηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων.

- Η υποχρεωτική ψηφοφορία αυξάνει τις παραμέτρους της ποσότητας και όχι της ποιότητας. Μια τέτοια απαίτηση μειώνει τη δυνατότητα δημοκρατικής έκφρασης.
- Αναμένεται μεγάλος αριθμός αλλοιωμένων ψηφοδελτίων

3. Πώς οι οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία θα μπορούσαν να συμβάλουν στη διασφάλιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία;

- Οι οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή των δημοκρατικών δικαιωμάτων. Είναι πρωτίστως διαμεσολαβητές και διευκολυντές μεταξύ των ατόμων με αναπηρία, της κοινωνίας των πολιτών και των αρχών. Οι οργανώσεις αυτές δίνουν φωνή στα άτομα με αναπηρία και είναι σημαντικό να συμμετέχουν ως ενεργά και όχι ως παθητικά μέλη.
- Οι οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις εκστρατείες συνηγορίας σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Η ευαισθητοποίηση του κοινού και η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία όσον αφορά την πρόσβαση στην ψήφο αποτελούν βασικά βήματα προς τη βελτίωση της κατάστασης και την αλλαγή της στάσης απέναντι στα δημοκρατικά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.
- Οι οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία είναι ο παράγοντας που μπορεί να καταρρίψει με επιτυχία τα στερεότυπα της κοινωνίας απέναντι στα άτομα με αναπηρία.
- Οι οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία έχουν συμβουλευτική λειτουργία για τα άτομα με αναπηρία, την κοινωνία και το κράτος.

Γενικά ευρήματα και συστάσεις

Τα γενικά συμπεράσματα της παρούσας μελέτης είναι τα εξής:

- Καθώς τα άτομα με αναπηρία υποεκπροσωπούνται, δεν έχουν πρότυπα σε θέσεις εξουσίας, δεν φαντάζονται τον εαυτό τους, για παράδειγμα, ως ενδιαφερόμενο/η στο πολιτικό πλαίσιο, επειδή δεν έχουν τέτοιου είδους παραδείγματα/εκπροσώπηση.
- Δεν υπάρχουν αρκετοί ακτιβιστές για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία
- Το ζήτημα της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στα δημοκρατικά τους δικαιώματα είναι ένα ζωντανό ζήτημα που χρήζει μεγαλύτερης προσοχής.
- Τα κυριότερα προβλήματα που επισημάνθηκαν είναι η έλλειψη γνώσης σχετικά με την άσκηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, η ανεπάρκεια των εκλογικών τμημάτων όσον αφορά την προσβασιμότητα, η έλλειψη πληροφοριών που να είναι κατανοητές και να επιτρέπουν την ενεργό συμμετοχή, καθώς και οι ανεπαρκείς οικονομικοί πόροι που διατίθενται για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων. Επιπλέον, έχει ασκηθεί μεγάλη κριτική στο γαλλικό νομικό σύστημα και στους περιορισμούς, συχνά χωρίς αντικειμενικά κριτήρια, που θέτει στο δικαίωμα ψήφου των ατόμων με αναπηρία.
- Οι οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία θα πρέπει να λειτουργούν ως διαμεσολαβητές μεταξύ του πληθυσμού, των αποφάσεων και των ατόμων με αναπηρία, ενθαρρύνοντας την ανταλλαγή πληροφοριών και τις συνεδρίες ευαισθητοποίησης.
- οι οργανώσεις πρέπει επίσης να δρουν ως φορείς συγκέντρωσης, δημιουργώντας

ασφαλείς και άνετους χώρους κοινής χρήσης όπου οι νέοι μπορούν να ταυτιστούν μεταξύ τους. Επιπλέον, πρέπει επίσης να δίνουν βήμα και φωνή στα άτομα και τους νέους με αναπηρία, ώστε να μπορούν να μιλήσουν σε πρώτο πρόσωπο για τα διάφορα θέματα που επηρεάζουν περισσότερο τη ζωή τους.

Ως αποτέλεσμα, αυτές είναι οι συστάσεις από την παρούσα έρευνα:

- Χρειάζονται προσβάσιμα εκλογικά κέντρα και εξοπλισμός.
- Οι εκλογικοί υπάλληλοι και οι λειτουργοί εκλογών θα μπορούσαν να λάβουν κατάρτιση σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ατόμων με αναπηρία.
- Πρέπει να διατεθούν περισσότεροι πόροι (ανθρώπινοι, οικονομικοί, νομικοί, κ.λπ.) για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία.
- Το υλικό σχετικά με την ψηφοφορία, τα ψηφοδέλτια και τα εκλογικά προγράμματα πρέπει να είναι διαθέσιμο σε μορφές που επιτρέπουν σε όλους, παρά την αναπηρία τους, να έχουν όλες τις πληροφορίες που χρειάζονται για να ψηφίσουν. Η πλατφόρμα Nous Droit Aussi αποτελεί ενάρετο παράδειγμα από αυτή την άποψη.
- Οι οργανώσεις για τα άτομα με αναπηρία πρέπει να συνεχίσουν και να ενισχύσουν το έργο τους μέσω εκστρατειών ευαισθητοποίησης και άσκησης πίεσης στους φορείς λήψης αποφάσεων.
- Το νομικό σύστημα όσον αφορά την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στο δικαίωμα ψήφου πρέπει να αλλάξει, ώστε η απόφαση να λαμβάνεται από δικαστή αποκλειστικά βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, όπως η γνωμάτευση ενός/μιας γιατρού ή η ψυχολογική αξιολόγηση ενός/μιας ψυχολόγου.

III - Καλές πρακτικές

Εισαγωγή

Οι "καλές πρακτικές" είναι γνωστές και ορίζονται με πολλούς τρόπους. Ο πιο κοινός ορισμός, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση, υποδηλώνει στρατηγικές, προσεγγίσεις ή/και δραστηριότητες που έχουν αποδειχθεί μέσω έρευνας και αξιολόγησης ότι είναι αποτελεσματικές, αποδοτικές, βιώσιμες ή/και μεταβιβάσιμες και ότι οδηγούν αξιόπιστα σε ένα επιθυμητό αποτέλεσμα. Η ακόλουθη Καλή Πρακτική έχει επιλεγεί σύμφωνα με ορισμένα κριτήρια:

1. Προώθηση της ενεργού συμμετοχής των νέων με νοητική και σωματική αναπηρία στα κοινά.
2. Διασφάλιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των νέων ατόμων με αναπηρία.
3. Διαφορετικές μέθοδοι προσέγγισης εφαρμόζονται από διαφορετικά προφίλ (ΜΚΟ, δημόσιοι φορείς, νεολαία και ιδιωτικός τομέας).

Κάθε εταίρος έπρεπε να αναζητήσει 3 καλές πρακτικές. Οι καλές πρακτικές και οι αντίστοιχες ιστορίες τους εντοπίστηκαν και συλλέχθηκαν από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (εφημερίδες), τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, πρωτοβουλίες και έργα δημόσιων φορέων, έργα τοπικών ενώσεων και εργαστήρια με μαθητές/τριες. Ως αποτέλεσμα, αυτή η συλλογή Καλών Πρακτικών αφορά υφιστάμενες πρωτοβουλίες που προωθούν την ενεργό συμμετοχή των νέων με νοητική και σωματική αναπηρία στα κοινά και τα δημοκρατικά δικαιώματα.

Καλές πρακτικές από την Ισπανία

Τίτλος πρακτικής: CEDID - Centro Español de Documentación e Investigación sobre Discapacidad

Ισπανικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Έρευνας για την Αναπηρία

Πού: Μαδρίτη, Ισπανία

Εμπλεκόμενες οντότητες: Υπουργείο Κοινωνικών
Δικαιωμάτων και της Ατζέντας 2030
Βασιλικό Συμβούλιο για την Αναπηρία

Περιγραφή: Το Ισπανικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Έρευνας για την Αναπηρία (CEDID) είναι συμβουλευτικό κέντρο του Βασιλικού Συμβουλίου για την Αναπηρία του Υπουργείου Κοινωνικών Δικαιωμάτων και της Ατζέντας 2030, αφιερωμένο στην προώθηση και διάδοση της επιστημονικής γνώσης για την αναπηρία.

Στο CEDID, συλλέγουν και διαδίδουν τις σημαντικότερες δημοσιεύσεις για την αναπηρία και την κοινωνική πολιτική που παράγονται τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, καθώς και έγγραφα που δημοσιεύονται από διεθνείς οργανισμούς, δημόσιες διοικήσεις και φορείς του τρίτου τομέα.

Οι στόχοι του CEDID είναι η προώθηση και η διάδοση της επιστημονικής γνώσης για την αναπηρία, η παροχή πρόσβασης σε εξειδικευμένες και επικαιροποιημένες πληροφορίες για την αναπηρία σε επίπεδο τεκμηρίωσης σε φορείς και άτομα που ενδιαφέρονται για τον τομέα αυτό, καθώς και η παροχή τεχνικών συμβουλών στο Βασιλικό Συμβούλιο για την Αναπηρία κατά την ανάπτυξη και διάδοση των εκδοτικών δραστηριοτήτων του, την κατάρτιση, την έρευνα και τη διάδοση.

Εκτός από μια πλήρη βιβλιογραφική βάση δεδομένων, στον ιστότοπό τους, μπορείτε να βρείτε μια νομοθετική βάση δεδομένων με περισσότερες από 38.000 εγγραφές, μια εξειδικευμένη βιβλιοθήκη εφημερίδων με σχεδόν 19.000 ειδήσεις και μια ημερήσια διάταξη με εργαστήρια, μαθήματα, εκδηλώσεις και συνέδρια για την αναπηρία που ενημερώνεται καθημερινά.

Τίτλος πρακτικής: Acceso a la Justicia para Personas con Discapacidad Intelectual (UAVDI)
Πρόσβαση στη δικαιοσύνη για άτομα με νοητική αναπηρία

Πού: Μαδρίτη, Ισπανία

Εμπλεκόμενες οντότητες: A LA PAR Foundation
Guardia Civil (Πολιτική
Φρουρά) Ίδρυμα Mapfre

Περιγραφή: Το Ίδρυμα A LA PAR εργάζεται για τα δικαιώματα των ατόμων με νοητική αναπηρία και τη συμμετοχή τους στην κοινωνία, σχεδιάζοντας μεθόδους στήριξης εκεί όπου τα άτομα αυτά βρίσκουν εμπόδια. Οι αξίες του Ιδρύματος είναι η προώθηση ίσων και θεμελιωδών δικαιωμάτων για όλους μέσω της αναδιανομής των ευκαιριών, η ηθική, συνεκτική και διαφανής διαχείριση και η παροχή ειδικής υποστήριξης σε άτομα με λιγότερους οικονομικούς πόρους.

Στο Πρόγραμμα UAVDI, προσπαθούν να προστατεύσουν και να υποστηρίξουν τα άτομα με νοητική αναπηρία, καθώς είναι ιδιαίτερα ευάλωτα σε διάφορες μορφές κακοποίησης. Λόγω αυτής της κατάστασης και έχοντας επίγνωση της ανυπαρξίας μιας εξειδικευμένης υπηρεσίας βοήθειας, το 2010 το Ίδρυμα A LA PAR εγκαινίασε αυτή την πρωτοποριακή μονάδα στην Ισπανία. Ένα έργο που γεννήθηκε από τη συνεργασία με την Πολιτική Φρουρά και το Fundación MAPFRE και το οποίο σήμερα

1. Εργάζεται για την υποστήριξη ατόμων με νοητική αναπηρία σε συνεργασία με όλους τους νομικούς παράγοντες και παράγοντες παροχής προστασίας. Το έργο χωρίζεται σε τρία διαφορετικά μέρη: Η παρέμβαση απευθύνεται σε όλα τα άτομα με νοητική αναπηρία που έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής κακοποίησης ή κακομεταχείρισης, καθώς και στους συγγενείς τους και στους/στις επαγγελματίες αναφοράς. Οι υπηρεσίες που προσφέρουν είναι οι εξής:

- Αξιολόγηση της υπόθεσης (ιατροδικαστική και κλινική), επιστροφή και συμβουλές για τη λήψη αποφάσεων (μέτρα προστασίας, σχετικά με την καταγγελία, νομικές συμβουλές κ.λπ.).
- Ατομική, οικογενειακή και ομαδική ψυχοθεραπεία.
- Υπηρεσία διευκόλυνσης, η οποία έχει ως αποστολή να εγγυάται την πρόσβαση του θύματος στη δικαιοσύνη υπό ίσους όρους, προτείνοντας στους δικαστικούς λειτουργούς τις κατάλληλες διαδικαστικές προσαρμογές και παρέχοντας στο θύμα την

απαραίτητη υποστήριξη στην αστυνομική και δικαστική διαδικασία.

- Το τμήμα νομικής συμβουλευτικής παρέχει τις γνώσεις και την εμπειρία μας στο άτομο με νοητική αναπηρία, στα μέλη της οικογένειάς του και στους επαγγελματίες, ώστε να διασφαλιστεί ότι η διέλευσή του από τη δικαστική διαδικασία γίνεται με όλες τις πληροφορίες κατάλληλα προσαρμοσμένες και με τις καλύτερες δυνατές συνθήκες.
- Καταφύγιο για γυναίκες με νοητική αναπηρία που είναι θύματα βίας στην Κοινότητα της Μαδρίτης. Ο πόρος αυτός παρέχει στέγαση και ολοκληρωμένη φροντίδα μέσω της ανάπτυξης εξατομικευμένου και διεπιστημονικού σχεδίου φροντίδας, προκειμένου η γυναίκα να επιτύχει την προσωπική, κοινωνική και εργασιακή της αυτονομία.

2. Η έρευνα, αποτελεί τη ραχοκοκαλιά του έργου και επιδιώκει να επιτύχει τις απαραίτητες προσαρμογές των εγκληματολογικών εργαλείων, των αστυνομικών και δικαστικών διαδικασιών και θεραπευτικά εργαλεία στην εργασία με θύματα που ζουν με νοητική αναπηρία. Ως αποτέλεσμα των ερευνών που διεξήχθησαν, αναπτύχθηκε ο πρώτος οδηγός αστυνομικής παρέμβασης για άτομα με νοητική αναπηρία και ο πρώτος οδηγός παρέμβασης για τη σεξουαλική κακοποίηση και την ενδοοικογενειακή βία για επαγγελματίες στον κόσμο των νοητικών αναπηριών.

3. Πρόληψη και ευαισθητοποίηση, εργάζονται για τη δημιουργία χώρων ευαισθητοποίησης και κατάρτισης (δια ζώσης ή διαδικτυακά) για όλους τους επαγγελματίες εργάζονται άμεσα ή έμμεσα με άτομα με νοητική αναπηρία.

Τίτλος πρακτικής: Proyecto El Poder de las Personas

Η Δύναμη των Ανθρώπων

Πού: Μαδρίτη, Ισπανία

Εμπλεκόμενες οντότητες: Asociación Plena Inclusión // Full Inclusion Association

Περιγραφή: Η Plena Inclusión είναι ένα συνεταιριστικό κίνημα που αγωνίζεται στην Ισπανία για τα δικαιώματα των ατόμων με νοητική ή αναπτυξιακή αναπηρία και των οικογενειών τους.

Στο έργο "El Poder de las Personas" (Η Δύναμη των Ανθρώπων), ο κύριος στόχος είναι να προωθηθεί η υπεράσπιση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία από τα ίδια. Ορισμένες από τις σημαντικότερες δράσεις του 2022 στο πλαίσιο του έργου είναι οι εξής:

1. Συντονισμός του έργου της Κρατικής Πλατφόρμας Αντιπροσώπων των ατόμων με νοητική αναπηρία, εκλογή των επικεφαλής της και ενσωμάτωση νέων μελών.
2. Πραγματοποίηση σεμιναρίων και παρουσιάσεων που οργανώνονται και καθοδηγούνται από άτομα με νοητική και αναπτυξιακή αναπηρία.
3. Πολιτική και κοινωνική συνηγορία για τα δικαιώματα των ατόμων με νοητική και αναπτυξιακή αναπηρία.
4. Προώθηση του ακτιβισμού και της συμμετοχής των ατόμων με νοητική και αναπτυξιακή αναπηρία στην κοινότητα.
5. Προώθηση της συμμετοχής των ατόμων με νοητική και αναπτυξιακή αναπηρία στη λήψη αποφάσεων των οργανώσεών τους.

Καλές πρακτικές από την Πορτογαλία

Τίτλος πρακτικής: myPart

Πού: Λισαβόνα, Πορτογαλία

Εμπλεκόμενες οντότητες: FENACERCI

(Ευρωπαϊκό Έργο - Πρόγραμμα Erasmus+)

Περιγραφή: Το έργο δίνει έμφαση στο ρόλο όλων των ανθρώπων ως πολιτών και ενισχύει την κατανόηση μεταξύ των ατόμων με νοητική αναπηρία και της κοινωνίας.

Στο πλαίσιο του έργου myPart, στοχεύουμε στην ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για την αύξηση των ικανοτήτων, των γνώσεων και των δεξιοτήτων των ατόμων με νοητική αναπηρία ως προς την ιδιότητα του πολίτη και τις πολιτικές πρακτικές. Εκτός από αυτό εξετάζονται τα ενδιαφέροντα και οι ανάγκες των ατόμων με νοητική αναπηρία για πολιτική συμμετοχή και οι συστάσεις που θα προκύψουν από το πρόγραμμα θα διαδοθούν σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Οι βασικές αρχές του έργου είναι η συμμετοχή και η ένταξη. Έτσι, η ομάδα-στόχος συμμετέχει στην ανάπτυξη όλων των υλικών και των αποτελεσμάτων καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου. Ως εκ τούτου, κάθε εταίρος δημιουργεί τη λεγόμενη Ομάδα Συνεργασίας. Η ομάδα αυτή αποτελείται από τουλάχιστον δύο άτομα με νοητική αναπηρία και εταίρους του έργου. Η ομάδα αυτή συνεδριάζει τακτικά για την ανάπτυξη των αποτελεσμάτων του έργου και για τον προβληματισμό σχετικά με τα αποτελέσματα και τις πρωτοβουλίες του έργου.

Τίτλος πρακτικής: ON (In.ON)

Πού: Μπράγκα, Πορτογαλία

Εμπλεκόμενες οντότητες: CERIC

Περιγραφή: Η In.ON θα εμπλέξει άμεσα περίπου 60 νέους με και χωρίς αναπηρία, καθώς και την τοπική κοινότητα, σε ένα πρόγραμμα που θα πραγματοποιήσει τέσσερα εργαστήρια σε διάστημα 154 ημερών με θέμα "Συμμετοχή των πολιτών και δημοκρατική διαβίωση", τα οποία θα επαναληφθούν σε τέσσερις διαφορετικές ομάδες με 15 άτομα η καθεμία, προσεγγίζοντας θέματα όπως η χειραφέτηση και ο αυτοπροσδιορισμός των νέων με και χωρίς αναπηρία.

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους του Πολίτη, ο στόχος του έργου είναι να ενθαρρύνει την πλήρη συμμετοχή και εμπλοκή των νέων ως Πορτογάλων πολιτών, αλλά και Ευρωπαίων πολιτών με δικαιώματα και υποχρεώσεις, καθώς και να ενισχύσει την αλληλεγγύη μεταξύ των συνομηλίκων στην αναζήτηση μιας ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς, προωθώντας μια μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή, αλλά και μια μεγαλύτερη αίσθηση του ανήκειν στην Ευρώπη. Το έργο αυτό βασίζεται στη δικτύωση, με εταίρους σχολεία, ενώσεις και το Κέντρο Europe Direct στο Ponte de Lima.

Υιοθετώντας μεθοδολογίες μη τυπικής εκπαίδευσης, με επίκεντρο μια διαδικασία μάθησης και πρόσληψης εννοιών σε μη τυπικά πλαίσια, ο διάλογος και η εκπαίδευση από τους νέους για τους νέους αναλαμβάνει κυρίαρχο ρόλο, και θα γίνει χρήση εργαλείων και διαφοροποιημένων τεχνικών εργασίας, όπως η δυναμική των ομάδων, βίντεο-ντοκιμαντέρ, καταιγισμός ιδεών, παιχνίδια ρόλων, διερευνητικές επισκέψεις σε επίσημα όργανα λήψης αποφάσεων.

Τίτλος πρακτικής: **Sim, Somos Capazes** **Ναι, είμαστε ικανοί**

Πού: Vila Nova de Gaia, Πορτογαλία

Εμπλεκόμενες οντότητες: Άγνωστος

Περιγραφή: Σχέδιο κοινωνικής καινοτομίας για νέους με ιδιαίτερα ταλέντα. Το 2017 ορισμένοι/ες μαθητές/τριες ολοκλήρωσαν την υποχρεωτική εκπαίδευση στον σχολικό όμιλο Canelas και δεν είχαν απαντήσεις σχετικά με την πορεία που θα ακολουθήσουν στην ενήλικη ζωή τους. Τα ιδρύματα ήταν γεμάτα και οι νέοι θεωρούνταν ανώριμοι για επαγγελματική κατάρτιση.

Δυσανεστημένοι με αυτή την κατάσταση, ένας δάσκαλος, ένας πατέρας και ένας κοινωνικός λειτουργός παρουσίασαν μια εναλλακτική λύση που βασιζόταν στα όνειρα των νέων και των οικογενειών τους. Το σχολείο και η Associação Desportiva e Cultural Santa Isabel ένωσαν τα χέρια τους και έτσι γεννήθηκε το Sim, Somos Capazes. Σήμερα είναι εγκατεστημένη σε ένα σχολικό κτίριο όπου οι νέοι/νέες αναπτύσσουν διάφορα επιχειρηματικά, πολιτιστικά και ψυχαγωγικά σχέδια, δίνοντας έτσι διέξοδο στα όνειρά τους και στη φιλοδοξία τους να δείξουν ότι είναι ικανοί/ες.

Η SIM είναι μια τοπική απάντηση που αναπτύσσει δεξιότητες ένταξης σε μια κοινωνικά ευάλωτη ομάδα με μια πορεία που ξεκινά από το σχολείο και επεκτείνεται στο ίδρυμα κατά τη μετάβαση στην ενήλικη ζωή μέσω σχεδίων που αναπτύσσονται από τις επιθυμίες και τα όνειρα των νέων.

Καλές πρακτικές από τη Λιθουανία

Τίτλος πρακτικής: Mes-NeKitokie

Δεν είμαστε διαφορετικοί

Πού: Klaipeda, Λιθουανία

Εμπλεκόμενες οντότητες: Άγνωστος

Περιγραφή: Το "MES - NeKitokie" είναι μια σειρά νεανικών talk shows, κατά τη διάρκεια των οποίων οι συνεντευξιαζόμενοι/ες μοιράστηκαν τις προσωπικές τους εμπειρίες και γνώσεις, οι οποίες αφορούν ολόκληρη την πόλη της Klaipeda, προκειμένου να συμβάλουν στο σχέδιο δράσης 2020-2023 για την αύξηση της κοινωνικής κάλυψης στη Λιθουανία.

Στόχος των talk shows ήταν να ενισχυθεί ο σεβασμός, η ενότητα και η ισότητα για τις διάφορες μειονότητες μέσα στην κοινωνία, να διαμορφωθεί η στάση των νέων απέναντι στις στιγματισμένες μειονότητες στην κοινωνία, να βοηθηθούν οι νέοι/νέες να μιλήσουν δυνατά για τα προβλήματά τους και να ενθαρρυνθούν να κάνουν την πόλη τους πιο ανοιχτή, να αναλάβουν πρωτοβουλίες για την αλλαγή.

Στον κύκλο του προγράμματος μεταδόθηκαν τέσσερις εκπομπές, στις οποίες δόθηκαν συνεντεύξεις από εκπροσώπους των ακόλουθων κοινοτήτων: τυφλοί και μερικώς βλέποντες, κωφοί και βαρήκοοι, ΛΟΑΤΚΙ και παιδιά από ανάδοχες οικογένειες. Αναλύοντας την έρευνα, παρατηρήθηκε ότι οι νέοι/νέες που ανήκουν σε κοινωνικές μειονότητες εξακολουθούν να αισθάνονται μεγάλο διαχωρισμό, προκατάληψη και σε κάποιο βαθμό - διακρίσεις λόγω των ετικετών που τους αποδίδει η κοινωνία. Στις εκπομπές, οι συνεντευξιαζόμενοι/ες μοιράστηκαν τις εμπειρίες της ζωής τους, οι δυσκολίες άγγιξαν ευαίσθητα και επώδυνα θέματα και, το σημαντικότερο, μαζί με τον/την οικοδεσπότη/ινα της εκπομπής και έναν/μία προσκεκλημένο/η καλεσμένο/η (υπάλληλος/ειδικός που εργάζεται με την κοινότητα του/της συνεντευξιαζόμενου/-ης που βιώνει τον κοινωνικό αποκλεισμό) συζήτησαν πιθανούς τρόπους επίλυσης των προβλημάτων.

Στόχος της σειράς εκπομπών είναι να βοηθήσει τους/τις κοινωνικά αποκλεισμένους/ες νέους/ες να λύσουν τα προβλήματά τους και τα προβλήματα της κοινότητάς τους, να τους/τις ενθαρρύνει να μιλήσουν δυνατά γι' αυτά, να αγωνιστούν για τα δικαιώματά τους, να αναζητήσουν ίσες ευκαιρίες και να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των ίδιων και των άλλων στην πόλη της Klaipeda.

Τίτλος πρακτικής: DIALOGAS

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Πού: Klaipeda, Λιθουανία

Εμπλεκόμενες οντότητες: Apeiron Theater

Περιγραφή: Κατά τη διάρκεια του προγράμματος "Διάλογος", υλοποιήθηκε ένα εξαήμερο δημιουργικό εργαστήριο μαζί με τους/τις συμμετέχοντες/-ουσες στο πρόγραμμα (άτομα με νοητική, οπτική, κινητική και ακουστική αναπηρία, εκπρόσωποι εθνικών μειονοτήτων και ΛΟΑΤΚΙ άτομα), με κύριο στόχο τη μελέτη των εκδηλώσεων των διακρίσεων και των αιτιών τους, των ατομικών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία. Οι ηθοποιοί και οι σκηνοθέτες/τριες του θεάτρου Apeiron, μαζί με νέους/νέες και άτομα που βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό, συζήτησαν το προαναφερθέν πρόβλημα για τρεις ημέρες του προγράμματος, δημιούργησαν κοινωνικές καταστάσεις και ειρηνικές προκλήσεις που θα μπορούσαν να αναπαραχθούν, να διαδραματιστούν και να παρουσιαστούν στους δημόσιους χώρους της Klaipeda: στο δρόμο, σε καφετέριες, σε διάφορους χώρους εργασίας, σε πολιτιστικά ιδρύματα, σε εκδηλώσεις της πόλης κ.λπ. Για τις επόμενες τρεις ημέρες, με τη βοήθεια επαγγελματιών εικονοληπτών/-τριών και ηχολήπτων/ριών, οι καταστάσεις που δημιουργήθηκαν και συζητήθηκαν μεταφέρθηκαν σε δημόσιους χώρους και κινηματογραφήθηκαν. Κατά τη διάρκεια της κινηματογράφησης, με τη συγκατάθεση των ατόμων, θα ληφθούν συνεντεύξεις από περαστικούς, ειρηνικούς ή διαμαρτυρόμενους.

Κατά τη διάρκεια των έξι ημερών του πειραματικού εργαστηρίου, γυρίστηκε μια ταινία/βίντεο, στο οποίο επιδιώξαμε να αποκαλύψουμε τις διαφορετικές κοσμοθεωρίες που επικρατούν σε μια μικρή παραθαλάσσια πόλη της Λιθουανίας. Η ταινία που δημιουργήθηκε παρουσιάστηκε στο κοινό. Μετά την παρουσίαση, ακολούθησε δημόσια συζήτηση για την ταινία και συζήτηση με τους/τις συμμετέχοντες/-ουσες της δημιουργικής ομάδας της ταινίας και προσκεκλημένους/νες.

Τίτλος πρακτικής: Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία

Πού: Klaipeda, Λιθουανία

Εμπλεκόμενες οντότητες: Του Υπουργείου Κοινωνικής Προστασίας και Εργασίας

Περιγραφή:

Η Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία υπογράφηκε το 2007 στις 30 Μαρτίου από τα Ηνωμένα Έθνη και επικυρώθηκε από το Seimas της Δημοκρατίας της Λιθουανίας το 2010 στις 27 Μαΐου (τέθηκε σε ισχύ στις 10 Ιουνίου 2010).

Ενημερωτική εκστρατεία "Παρουσίαση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία στο κοινό" πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο - Δεκέμβριο του 2008.

Διοργανώθηκαν 10 σεμινάρια σε κάθε χώρα: για τους ενδιαφερόμενους φορείς και συλλόγους, καθηγητές - δικηγόρους, έναν/μια εκπρόσωπο του NRD (Τμήμα Αναπήρων), άλλα εισαγωγικά άρθρα που τυπώθηκαν στον δημοκρατικό και τοπικό τύπο, διανεμήθηκαν 40 χιλιάδες τεμάχια φυλλαδίων "Ποιος και πώς να φροντίζει τα άτομα με αναπηρία". Δημοσιεύτηκαν εκδόσεις με προσαρμοσμένο κείμενο της Σύμβασης (για παιδιά, απλουστευμένο κείμενο για ενήλικες, σε γραφή Braille, νοηματική γλώσσα).

Το ΤΜΗΜΑ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ που δημοσιεύθηκε από τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Αναπήρων σε ένα κείμενο εύκολα κατανοητό και προσαρμοσμένο στα άτομα με αναπηρία. Υπάρχουν πολλές εικόνες στο έγγραφο, έτσι ώστε όλες οι δηλώσεις της Σύμβασης να είναι εύκολα κατανοητές για τα άτομα με αναπηρία.

Η σύμβαση παρουσιάζεται επίσης σε γραφή Braille.

Καλές πρακτικές από τη Γαλλία

Τίτλος πρακτικής: Handi-Droits

Πού: Γαλλία

Εμπλεκόμενες οντότητες: Άγνωστος

Περιγραφή: Η γαλλική οργάνωση APF France handicap έχει δημιουργήσει τον ιστότοπο Handi-Droits, ο οποίος παρέχει τη δυνατότητα υποβολής ερωτήσεων σχετικά με θέματα που αφορούν την πρόσβαση στα δικαιώματα, την αναπηρία ή την κατάσταση του/της φροντιστή/-ριας.

Με αυτόν τον τρόπο, τα άτομα μπορούν να λάβουν/ σαφείς απαντήσεις και, ενδεχομένως, άμεση υποστήριξη από ένα από τα πολλά κέντρα της APF που είναι διασκορπισμένα σε όλη τη Γαλλία σε σύντομο χρονικό διάστημα. Το Handi-Droits σας συνοδεύει σε διάφορα θέματα που σχετίζονται με τα υφιστάμενα συστήματα, για να σας βοηθήσει να διεκδικήσετε τα δικαιώματά σας: Κοινωνικό βοήθημα, επιδόματα/προμήθειες MDPH, φροντιστές/-ριες, απασχόληση, ασφάλιση, ασφάλεια υγείας, συνταξιοδότηση, κάρτες, διακρίσεις, στέγαση, μεταφορές...

Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται να αντιμετωπιστεί η δυσκολία που συχνά αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία να λάβουν τις πληροφορίες που χρειάζονται για να ασκήσουν τα δικαιώματά τους.

Τίτλος πρακτικής: Μπλόκο εκκίνησης

Πού: Pantin, Γαλλία

Εμπλεκόμενες οντότητες: Άγνωστος

Περιγραφή: Το Starting-Block είναι μια ένωση νέων και ένα κέντρο πόρων στην Εκπαίδευση για την Ιθαγένεια και την Αλληλεγγύη που προσφέρει δράσεις, εκπαίδευση και εκπαιδευτικά εργαλεία στα μέλη του. Η ένωση αυτή βρίσκεται στην καρδιά του δικτύου Sensibiliser Ensemble (SENS), το οποίο αποτελείται από περίπου 80 ενώσεις "νέων" και φοιτητών/-ριών σε όλη τη χώρα. Στόχος του είναι να ευαισθητοποιήσει τους/τις νέους/νέες και να προωθήσει την εμπλοκή των πολιτών για την οικοδόμηση ενός δίκαιου, χωρίς αποκλεισμούς και ενωμένου κόσμου.

Το 2016, η ένωση εγκαινίασε ένα νέο σχέδιο με στόχο την εθελοντική δέσμευση των ατόμων με αναπηρία. Το έργο αυτό έχει δύο στόχους: την υλοποίηση δραστηριοτήτων στα πλαίσια της Εκπαίδευσης στην Ιδιότητα του Πολίτη και την Αλληλεγγύη σε μικτό κοινό με και από μικτές ομάδες εμφύχωσης ("αρτιμελείς" και "μη αρτιμελείς") μέσω εργαστηρίων ευαισθητοποίησης για την αναπηρία σε μαθητικό και επαγγελματικό περιβάλλον, υποστηριζόμενο από μια φιλόδοξη πολιτική ένταξης εθελοντών σε κατάσταση αναπηρίας και την προσαρμογή εκπαιδευτικών εργαλείων με στόχο την πλήρη προσβασιμότητα και την αποτίμηση των εργαλείων αυτών στο δίκτυο φορέων και δομών του συλλόγου.

Στόχος της πρωτοβουλίας αυτής είναι να συμβάλει στη συμμετοχή όλων των πολιτών, "με και χωρίς αναπηρία", και να αναπτύξει κοινές πρακτικές στον τομέα των συνεταιρισμών, προκειμένου να συνοδεύσει τα άτομα με αναπηρία στην ιδιότητα του πολίτη.

Τίτλος πρακτικής: **Ecoutez-voir**

Πού: Nantes, Γαλλία

Εμπλεκόμενες οντότητες: Άγνωστος

Περιγραφή: Η Ένωση Valentin Haüy ιδρύθηκε το 1889 και έχει τους εξής στόχους: να αγωνίζεται μαζί με και για τα άτομα με προβλήματα όρασης για την αναγνώριση των δικαιωμάτων τους, την πλήρη συμμετοχή τους στην κοινωνική και επαγγελματική ζωή, την ανάπτυξη της αυτονομίας τους στην καθημερινή ζωή, την ενημέρωσή τους και την ενημέρωση του κοινού για την πραγματικότητα της οπτικής αναπηρίας, τα μέσα πρόληψης και την ανάγκη να αλλάζει πάντα ο τρόπος που η κοινωνία, άλλοτε η ίδια η κοινωνία και άλλοτε τα ίδια τα άτομα με προβλήματα όρασης, αντιμετωπίζουν την αναπηρία.

Το 2009, η επιτροπή Loire-Atlantique της ένωσης δημιούργησε ένα ενημερωτικό δελτίο με την ονομασία "Ecoutez-voir". Με βάση ότι οι άνθρωποι που χάνουν την όρασή τους σταδιακά ή ξαφνικά βρίσκονται σε αμηχανία και αντιμετωπίζουν μια κρίσιμη έλλειψη ποικίλων και ουσιαστικών πληροφοριών, δημιουργήθηκε μια ομάδα εθελοντών/ριών, τόσο με αναπηρία όσο και με σωματική ικανότητα, για να επιτρέψει σε αυτούς τους ανθρώπους να λαμβάνουν τις ειδήσεις και να μην κατακλύζονται από αυτές αλλά και να μην αποκλείονται από την κοινωνία.

Έτσι, χάρη στο έργο αυτών των εθελοντών/ριών που ζουν με αναπηρία, η πληροφορία γίνεται προσβάσιμη, διότι από υλική υποστήριξη γίνεται "ήχος", επιτρέποντας στα άτομα με προβλήματα όρασης και στα τυφλά άτομα να έχουν πρόσβαση στη γνώση, ακόμη και όταν δεν μπορούν πλέον να διαβάσουν και όταν δεν γνωρίζουν τη γραφή Braille. Οι εθελοντές/ριες αυτοί/ές συμμετέχουν ενεργά σε δράσεις που αποσκοπούν στο να σπάσουν την απομόνωση των συνομηλίκων τους και να τους/τις επιτρέψουν να παραμείνουν "συνδεδεμένοι/ες" με τον κόσμο γύρω τους.

Καλές πρακτικές από την Ελλάδα

Τίτλος πρακτικής: Hop-On Inclusion

Πού: Ελλάδα

Εμπλεκόμενες οντότητες: ΣΚΕΠ - Σύνδεσμος Κοινωνικής Ευθύνης για Παιδιά και Νέους

Περιγραφή: Το Hop-On Inclusion είναι ένας κόμβος ευαισθητοποίησης για την αναπηρία που απευθύνεται και συνδέει ανθρώπους όλων των ηλικιών -με και χωρίς αναπηρία- από όλο τον κόσμο. Ο κύριος στόχος της ιστοσελίδας και της πρωτοβουλίας είναι να οδηγήσει σε μια αλλαγή προς μια νοοτροπία που θα συμπεριλαμβάνει όλους τους ανθρώπους.

Ο ιστότοπος απευθύνεται στο ευρύτερο κοινό και περιλαμβάνει πληροφορίες για άτομα με και χωρίς αναπηρία, ευάλωτες ομάδες, εκπαιδευτικούς, καθηγητές/ριες, έμπειρους ΜΚΟ και επαγγελματίες της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και εκπροσώπους θεσμικών φορέων από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Μέσω μιας διαδραστικής και δυναμικής προσέγγισης, το www.horopinclusion.com λειτουργεί ως κόμβος ευαισθητοποίησης για την αναπηρία για να συνδέσει ανθρώπους με παρόμοια ενδιαφέροντα και να κάνει την ένταξη πραγματικότητα, διδάσκοντας και μαθαίνοντας να ζουν μαζί. Προτείνει διαδικτυακά εργαλεία μάθησης για την ευαισθητοποίηση των ατόμων με αναπηρία και την αλλαγή συμπεριφοράς. Ο κόμβος hop-on-inclusion λειτουργεί ως μέσο επικοινωνίας, επιτρέπει στους/στις χρήστες/ριες να μοιράζονται πληροφορίες, ιδέες, γνώσεις, εμπειρίες και προτάσεις και φιλοξενεί βιβλιοθήκες με σχετικά βίντεο και podcasts.

Με στόχο την αύξηση της κατανόησης, της αποδοχής και του σεβασμού, οι συμμετέχοντες του κόμβου κάνουν ένα ταξίδι προς την ενσυναίσθηση και την ευαισθητοποίηση με στόχο να αλλάξουν την αντίληψη και τη συμπεριφορά τους σχετικά με τη διαφορετικότητα.

Ο δικτυακός τόπος παρέχει δωρεάν, καλά δομημένες και πλήρως αναπτυγμένες πληροφορίες για διάφορα θέματα, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εκπαιδευτικά εργαλεία, τόσο στα σχολεία όσο και από το ευρύτερο κοινό.

Τίτλος πρακτικής: Κέντρου Υποστήριξης της Απασχολησιμότητας και Επαγγελματικής Κατάρτισης Κ.Ε.Α/Α.Μ.Ε.Α.

Πού: Αθήνα, Ελλάδα

Εμπλεκόμενες οντότητες: Τοπικά Κέντρα Δια Βίου Μάθησης
Αθλητικός Σύλλογος Ολυμπιακής Φλόγας για άτομα με αναπηρία Κοινωνική Επιχείρηση & e-shop "I Smili"

Περιγραφή: Το Κ.Ε.Α/Α.Μ.Ε.Α. είναι ένα κέντρο υποστήριξης της απασχολησιμότητας για άτομα με αναπηρία που παρέχει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών που περιλαμβάνει βασικές επαγγελματικές γνώσεις και ανάπτυξη δεξιοτήτων σε διάφορες ειδικότητες και διαφορετικές τεχνικές δεξιότητες, υπηρεσίες υποστήριξης της ένταξης και επανένταξης, επαγγελματική κινητικότητα στην αγορά εργασίας και ανάπτυξη πρωτοβουλιών για την ένταξη στην αγορά εργασίας, καθώς και υποστήριξη της επαγγελματικής και προσωπικής ανάπτυξης των ατόμων με αναπηρία.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες υποστήριξης περιλαμβάνουν:

- Εγκαταστάσεις ημιαυτόνομης διαβίωσης
- Κέντρα ημέρας
- Ένα επαγγελματικό κέντρο
- Ένα κέντρο δια βίου μάθησης για ενήλικες
- Μια κοινωνική επιχείρηση που αποτελείται από ένα ηλεκτρονικό κατάστημα όπου πωλούνται χειροποίητα προϊόντα.

Το κέντρο ιδρύθηκε ως πρωτοβουλία γονέων με παιδιά με αναπηρία και λειτουργεί ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός, υπό την αιγίδα του εθνικού υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Τα προσφερόμενα προγράμματα κατάρτισης έχουν σχεδιαστεί σύμφωνα με τις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων, για να προάγουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες των εκπαιδευομένων και να προτείνουν μοντέλα για την επίτευξη της κοινωνικής και εργασιακής ένταξης. Η πρωτοβουλία λειτουργεί ως κέντρο επαγγελματικής κατάρτισης για νέους/νέες και ενήλικες με νοητική αναπηρία, το οποίο εφαρμόζει εκπαιδευτικές μεθόδους (π.χ. επίδειξη, συζήτηση, μελέτη περιπτώσεων, ομαδική εργασία), που βασίζονται στη βιωματική μάθηση και συνδέουν το αντικείμενο της εκπαίδευσης με τα ενδιαφέροντα του/της εκπαιδευόμενου/ης.

Τίτλος πρακτικής: Αναπηρία: Δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης για νέους με αναπηρία

Πού: Ελλάδα

Εμπλεκόμενες οντότητες: UNICEF Ελλάδα

Junior Achievement Greece & Junior

Achievement Europe NN Group

Περιγραφή: Ο Απόλλωνας, η Παναγιώτα και ο Ιωσήφ, τρεις νέοι με διαφορετικούς τύπους αναπηρίας, είναι όλοι απόφοιτοι του Εργαστηρίου Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΕΕΚ) του Αγίου Δημητρίου και εργάζονται μαζί στη Synergy Snacks, μια εταιρεία που παράγει και πουλά ενεργειακές μπάρες, με όραμα να εξασφαλίσει την ανεξαρτησία και τη μέγιστη αυτονομία των νέων με νοητική αναπηρία και άλλες αναπτυξιακές διαταραχές.

Αυτή είναι η πρώτη τους δουλειά και συνέβαλε σημαντικά στην ενίσχυση των δεξιοτήτων τους - τόσο σε προσωπικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο - βοηθώντας τους να αισθάνονται πιο ανεξάρτητοι/ες, σίγουροι/-ς και αισιόδοξοι/ες για το επαγγελματικό τους μέλλον. "Μου δίνει μεγάλη ικανοποίηση όταν βγαίνω από το σπίτι μου και πηγαίνω στη δουλειά. Μετά περιμένω να πληρωθώ και νιώθω πολύ καλά με τον εαυτό μου..." λέει ο Απόλλωνας. Η Παναγιώτα προσθέτει: "Εδώ έμαθα πώς να εργάζομαι, πώς να διαχειρίζομαι τις παραγγελίες των πελατών, να απαντώ στο τηλέφωνο και να μιλάω με τους

Η πρωτοβουλία "Ενδυνάμωση των νέων για πρόσβαση σε αυξημένες ευκαιρίες απασχόλησης και επιχειρηματικότητας" υλοποιείται από το Γραφείο της UNICEF στην Ελλάδα σε συνεργασία με το Junior Achievement Greece, στο πλαίσιο της πιλοτικής εφαρμογής του προγράμματος "Εγγύηση για το παιδί" της ΕΕ. Επιπλέον, η πρωτοβουλία έχει υλοποιηθεί και στο πλαίσιο του προγράμματος "Οικονομικές ευκαιρίες για όλους" του Junior Achievement Europe σε συνεργασία με τον Όμιλο NN, το οποίο προωθεί την εκπαίδευση και την απασχόληση νέων από ευάλωτες ομάδες και απομακρυσμένες περιοχές.

Συμπέρασμα

Βλέπουμε σαφώς ότι η προώθηση της ενεργού συμμετοχής των νέων με νοητική αναπηρία στα κοινά και τα δημοκρατικά δικαιώματα εφαρμόζεται σε όλες τις χώρες εταίρους.

Κατά τη διάρκεια της μελέτης των καλών πρακτικών, παρατηρήσαμε ότι η προώθηση πραγματοποιείται από διάφορους οργανισμούς: μη κυβερνητικούς, ιδρύματα, υπηρεσίες υπουργείων, κρατικούς φορείς, οργανώσεις νεολαίας, κέντρα υποστήριξης ατόμων με αναπηρία κ.λπ. Οι οργανώσεις αυτές παρέχουν διάφορες εκδηλώσεις, συζητήσεις, δημιουργούν ηλεκτρονικό και έντυπο υλικό για νέους με νοητική αναπηρία, υλοποιούν τοπικά και διεθνή προγράμματα με στόχο να δώσουν τη δυνατότητα και την ενδυνάμωση στα άτομα με αναπηρία να κατανοήσουν και να υπερασπιστούν μόνα τους τα δικαιώματά τους.

Παράρτηματα

Κατάλογος διεθνών εγγράφων για τη μελέτη των δημοκρατικών δικαιωμάτων

- **Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.**
<https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>.
- **Χάρτης των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&rid=3>.
- **Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.**
https://www.echr.coe.int/documents/convention_eng.pdf.
- **Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.**
<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-2.html>.
- **Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα.**
<https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-covenant-civil-and-political-rights>.
- **Τα πολιτικά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία:**
<https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=23519&lang=en>.
- **Οι Πρότυποι Κανόνες των Ηνωμένων Εθνών για την εξίσωση των ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία.**
<https://world.physio/sites/default/files/2020-04/E-2019-Equalisation-of-opportunities.pdf>.
- **Λευκή Βίβλος για το μέλλον της Ευρώπης**
https://commission.europa.eu/system/files/2017-03/white_paper_on_the_future_of_europe_en.pdf.
- **Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα.** <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-covenant-economic-social-and-cultural-rights>.

Κατάλογος των συμμετεχόντων/ουσών στη δραστηριότητα της ομάδας εστιασμένης συζήτησης

Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων/ουσών: 63

1. Ελλάδα

Συμμετέχων	Φύλο	Εύρος ηλικίας	Κοινωνική ομάδα
1	Άντρας	18-25	Άτομο με νοητική αναπηρία
2	Άντρας	18-25	Άτομο με νοητική αναπηρία
3	Γυναίκα	18-25	Άτομο με νοητική αναπηρία
4	Άντρας	18-25	Άτομο με νοητική αναπηρία
5	Άντρας	18-25	Άτομο με νοητική αναπηρία
6	Γυναίκα	26-35	Κοινωνική λειτουργός
7	Άντρας	26-35	Άτομο με νοητική αναπηρία
8	Γυναίκα	26-35	Κοινωνική λειτουργός
9	Άντρας	26-35	Άτομο με νοητική αναπηρία
10	Άντρας	26-35	Άτομο με νοητική αναπηρία
11	Γυναίκα	26-35	Άτομο με νοητική αναπηρία
12	Γυναίκα	26-35	Κοινωνική λειτουργός
13	Γυναίκα	36-45	Μέλος οικογένειας ατόμου με αναπηρία
14	Άντρας	36-45	Κοινωνική λειτουργός
15	Άντρας	36-45	Κοινωνική λειτουργός
16	Γυναίκα	46-60	Εκπρόσωπος ΜΚΟ
17	Άντρας	46-60	Μέλος οικογένειας ατόμου με αναπηρία
18	Γυναίκα	46-60	Μέλος οικογένειας ατόμου με αναπηρία
19	Γυναίκα	46-60	Διαμορφώτρια τοπικής πολιτικής
20	Γυναίκα	46-60	Μέλος οικογένειας ατόμου με αναπηρία
21	Άντρας	46-60	Μέλος οικογένειας ατόμου με αναπηρία
22	Γυναίκα	46-60	Μέλος οικογένειας ατόμου με αναπηρία
23	Γυναίκα	46-60	Μέλος οικογένειας ατόμου με αναπηρία
24	Γυναίκα	46-60	Μέλος οικογένειας ατόμου με αναπηρία
25	Άντρας	46-60	Μέλος οικογένειας ατόμου με αναπηρία
26	Γυναίκα	46-60	Μέλος οικογένειας ατόμου με αναπηρία
27	Γυναίκα	46-60	Μέλος οικογένειας ατόμου με αναπηρία
28	Άντρας	46-60	Μέλος οικογένειας ατόμου με αναπηρία

2. Λιθουανία

Συμμετέχων	Φύλο	Εύρος ηλικίας	Κοινωνική ομάδα
1	Γυναίκα	18-25	Εργαζόμενη στη νεολαία, Πρόεδρος της εκλογικής περιφέρειας
2	Γυναίκα	18-25	Εθελοντρια ΜΚΟ
3	Γυναίκα	18-25	Εθελοντρια ΜΚΟ, φοιτήτρια
4	Αντρας	18-25	Μέλος τοπικής ένωσης νέων
5	Γυναίκα	18-25	Ατομο με νοητική αναπηρία
6	Γυναίκα	26-35	Κοινωνική λειτουργός, που εργάζεται με άτομα με νοητική αναπηρία
7	Γυναίκα	36-45	Ατομο με προβλήματα ακοής
8	Αντρας	36-45	Πρόεδρος της οργάνωσης κωφών νέων της Klaipeda
9	Γυναίκα	36-45	Κοινωνική λειτουργός, που εργάζεται με άτομα με νοητική αναπηρία Μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου της πόλης Klaipeda
10	Γυναίκα	46- 60	Ατομο με προβλήματα ακοής

3. Ισπανία

Συμμετέχων	Φύλο	Εύρος ηλικίας	Κοινωνική ομάδα
1	Αντρας	18-25	Ατομο με σωματική αναπηρία
2	Γυναίκα	26-35	Μέλος τοπικής ένωσης νέων
3	Γυναίκα	26-35	Κοινωνική λειτουργός από το Ίδρυμα A La Par
4	Γυναίκα	26-35	Κοινωνική λειτουργός από το Ίδρυμα A La Par
5	Γυναίκα	26-35	Εκπρόσωπος του Ισπανικού Συμβουλίου Νεολαίας
6	Αντρας	36-46	Συντονιστής του Ιδρύματος Manos Tendidas
7	Γυναίκα	36-45	Κοινωνική λειτουργός από το Ίδρυμα Manos Tendidas
8	Γυναίκα	46-60	Ατομο με νοητική αναπηρία
9	Γυναίκα	46-60	Αδελφή ατόμου με νοητική αναπηρία

4. Γαλλία

Συμμετέχων	Φύλο	Εύρος ηλικίας	Κοινωνική ομάδα
1	Αντρας	18-25	Εκπρόσωπος ΜΚΟ
2	Γυναίκα	18-25	Εκπρόσωπος ΜΚΟ
3	Γυναίκα	18-25	Κοινωνική λειτουργός
4	Γυναίκα	26-35	Εκπρόσωπος διεθνούς οργανισμού-Πολιτική Make
5	Γυναίκα	26-35	Κοινωνική λειτουργός
6	Γυναίκα	26-35	Μέλος οικογένειας ατόμου με νοητική αναπηρία
7	Γυναίκα	26-35	Κοινωνικός λειτουργός
8	Αντρας	26-35	Εκπρόσωπος ΜΚΟ-Συντονιστής
9	Γυναίκα	26-35	Εκπρόσωπος ΜΚΟ
10	Αντρας	46-60	Ατομο με νοητική αναπηρία

5. Πορτογαλία

Συμμετέχων	Φύλο	Εύρος ηλικίας	Κοινωνική ομάδα
1	Γυναίκα		Μέλος οικογένειας ατόμου με νοητική αναπηρία
2	Γυναίκα		Εκπρόσωπος μη κυβερνητικής οργάνωσης
3	Γυναίκα	18-25	Νεαρό άτομο με νοητική αναπηρία
4	Γυναίκα		Κοινωνική λειτουργός ή άλλος
5	Άντρας	18-25	Νεαρό άτομο με νοητική αναπηρία
6	Άντρας	18-25	Νεαρό άτομο με νοητική αναπηρία

Πηγές καλών πρακτικών

Χρήσιμοι σύνδεσμοι για βίντεο, έγγραφα και infographics για τις καλές πρακτικές.

1. Ισπανία

Τίτλος πρακτικής: CEDID - Centro Español de Documentación e Investigación sobre Discapacidad
Ισπανικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Έρευνας για την Αναπηρία

- ♦ Σεμινάριο "La reserva de empleo para las personas con discapacidad en España" en el CEDID // Σεμινάριο με θέμα "Η κράτηση της απασχόλησης για τα άτομα με αναπηρία στην Ισπανία" στο CEDID
https://www.youtube.com/watch?v=SGYLRHtkmSU&ab_channel=CEDID
- ♦ "El derecho a comprender: análisis social y jurídico en torno a la accesibilidad cognitiva" // "Το δικαίωμα στην κατανόηση: κοινωνική και νομική ανάλυση γύρω από τη γνωστική προσβασιμότητα"
https://www.youtube.com/watch?v=5Sb3wqabb3Q&ab_channel=CEDID

Τίτλος πρακτικής: Acceso a la Justicia para Personas con Discapacidad Intelectual (UAVDI)

Πρόσβαση στη δικαιοσύνη για άτομα με νοητική αναπηρία

- Acceso a la Justicia Para Personas con Discapacidad Intelectual, LA UAVDI y el Facilitador // **Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη για άτομα με διανοητική αναπηρία, THE UAVDI και ο συντονιστής**

https://www.youtube.com/watchv=et5tWXt9rwU&list=PLUi9gYJ2jrLSLQwW84yyBD7rXzUnRKuUQ&ab_channel=FundacionALAPAR

- Conferencia Master "Psicólogo Experto Facilitador" // **Master Conference "Expert Facilitator Psychologist"**

https://www.youtube.com/watchv=_y36ZVZI7n4&list=PLUi9gYJ2jrLSLQwW84yyBD7rXzUnRKuUQ&index=3&ab_channel=FundacionALAPAR

- Σεμινάριο: Σεμινάριο: Celebramos el X Aniversario de la UAVDI // **Σεμινάριο: Celebramos el X Aniversario de la UAVDI: UAVDI**

https://www.youtube.com/watchv=N4ijOOQpXx8&list=PLUi9gYJ2jrLSLQwW84yyBD7rXzUnRKuUQ&index=4&ab_channel=FundacionALAPAR

Τίτλος πρακτικής: Proyecto El Poder de las Personas
Το έργο "Η δύναμη του λαού"

- Encuentro 'El Poder de las Personas' en directo desde Toledo // **Συνάντηση "Η δύναμη του λαού" ζωντανά από το Τολέδο**

https://www.youtube.com/watchv=oRM0Us901Pk&list=PLOY_SZ9PWmQ7VBYUfNnPE769mfxZm8NzM&index=1&ab_channel=Plenainclusi%C3%B3n

- Nace la Plataforma estatal de personas con discapacidad intelectual // **Γεννιέται η κρατική πλατφόρμα για τα άτομα με νοητική αναπηρία**

https://www.youtube.com/watchv=e00lyzArjEg&list=PLOY_SZ9PWmQ7VBYUfNnPE769mfxZm8NzM&index=3&ab_channel=Plenainclusi%C3%B3n

- Rap "La clave es escuchar" // **Rap "The key is to listen"**

https://www.youtube.com/watchv=WHv2BbZ3jC8&list=PLOY_SZ9PWmQ7VBYUfNnPE769mfxZm8NzM&index=4&ab_channel=Plenainclusi%C3%B3n

- La Reina Letizia apoya El Poder de las Personas // **Η βασίλισσα Letizia υποστηρίζει τη δύναμη του λαού**

https://www.youtube.com/watchv=_ljSGmxBAuU&list=PLOY_SZ9PWmQ7VBYUfNnPE769mfxZm8NzM&index=5&ab_channel=Plenainclusi%C3%B3n

- Pedro Sánchez apoya El Poder de las Personas // **O Pedro Sánchez υποστηρίζει τη δύναμη του λαού**

https://www.youtube.com/watch?v=Dgd5Y2NrMfc&list=PLOY_SZ9PWmQ7VBYUfNnPE769mfxZm8NzM&index=6&ab_channel=Plenainclusi%C3%B3n

2. Πορτογαλία

Τίτλος πρακτικής: myPart

- **Ιστοσελίδα του έργου:** <https://mypart-project.eu/>

Τίτλος πρακτικής: Inclusão ON (In.ON)

- **Ιστοσελίδα:** <https://cercibraga.pt/atividades/inclusao-on-promove-a-participacao-civica-e-democracia/>

Τίτλος πρακτικής: Sim, Somos Capazes

- **Ιστοσελίδα:** <https://simsomoscapazes.wixsite.com/simsomoscapazes>

3. Λιθουανία

Τίτλος πρακτικής: Mes-NeKitokie

Δεν είμαστε διαφορετικοί

- <https://www.youtube.com/watch?v=-XliEfukEf0> <https://www.youtube.com/watch?v=b15Q6NUDEUI>
- <https://www.youtube.com/watch?v=YwZqUkkCdEU>
- <https://www.youtube.com/watch?v=fah9ZNp0za4>
- <https://www.youtube.com/watch?v=KYKqIFPN5Eo>

Τίτλος πρακτικής: ΔΙΑΛΟΓΟΣ

- <https://www.youtube.com/watch?v=DWa63fP4ue4>
- <https://www.youtube.com/watch?v=th9kFhNP2Pg>
- <https://www.youtube.com/watch?v=hNBcWLM5c24>

Τίτλος πρακτικής: ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (Κείμενο προσαρμοσμένο για άτομα με αναπηρία)

- https://www.ndt.lt/wp-content/uploads/NEIGALIUJU-TEISIU-KONVENCIIJA_info-svetaineje.pdf

4. Γαλλία

Τίτλος πρακτικής: Handi-Droits

- <https://youtu.be/sLPxXyVocOo>
- <https://www.youtube.com/watch?v=mSRvkcLJOKg>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Msl6V-CK4Kc>

Τίτλος πρακτικής: Ecoutez-voir

- <https://www.youtube.com/watch?v=CMEfBJH2hvg>

5. Ελλάδα

Τίτλος πρακτικής: Hop-On Inclusion

- www.skep.gr
- <https://www.hoponinclusion.com/en/>
- <https://youtu.be/fEJb8CR5y7o>
- <https://youtu.be/98RJMMG3LqQ>
- <https://www.hoponinclusion.com/en/podcasts>

Τίτλος πρακτικής: Κέντρου Υποστήριξης της Απασχολησιμότητας και Επαγγελματικής Κατάρτισης Κ.Ε.Α/Α.Μ.Ε.Α.

- <https://www.kea-amea.gr/index.php/gr/domes/kek>
<https://www.kea-amea.gr/index.php/gr/domes/s-y-d-amaltheia-2>
<https://www.kea-amea.gr/index.php/gr/domes/kentro-diimerefsis>

Τίτλος πρακτικής: Αναπηρία: Δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης για νέους με αναπηρία

- <https://youtu.be/3GDmWbJUGME> <https://www.unicef.org/greece/en/stories/creating-employment-opportunities-young-άτομα με ειδικές ανάγκες>
- <http://www.jaeurope.org/education.html>

Co-funded by
the European Union

[https://www.extra-c-
project.eu/](https://www.extra-c-project.eu/)

ΕΠΙΚΟΙΝΩΗΣΤΕ
ΜΑΖΙ ΜΑΣ

